

**BROSZURA
INFORMACYJNA**

**BROSZURA
INFORMACYJNA**

Kim jesteśmy

Instytut Książki jest narodową instytucją kultury utworzoną przez Ministra Kultury 1 grudnia 2003 r. do promocji polskiej literatury i jej dziedzictwa na świecie oraz popularyzacji polskiej książki i czytelnictwa w kraju.

Od prawie dwóch dekad **Instytut Książki wspiera: tłumaczy literatury polskiej** – by tłumaczyli jak najwięcej interesujących polskich książek na swoje ojczyste języki, **zagranicznych wydawców** – by wydawali ich tłumaczenia, **organizatorów wydarzeń literackich** z całego świata – by zapraszali polskich autorów do siebie. Dzięki pomocy finansowej w ramach **Programu Translatorskiego ©Poland** za granicą ukazały się setki przekładów dzieł polskich autorów, wśród których znaleźli się między innymi polscy nobliści: Henryk Sienkiewicz, Władysław Reymont, Czesław Miłosz, Wisława Szymborska i Olga Tokarczuk, uznani klasycy: Zbigniew Herbert, Janusz Korczak, Gustaw Herling-Grudziński, Józef Mackiewicz, Witold Gombrowicz czy Stanisław Lem oraz współcześni twórcy: Andrzej Sapkowski, Marek Krajewski, Bronisław Wildstein, Joanna Siedlecka, Wojciech Chmielarz, Wiesław Myśliwski, Szczepan Twardoch, Małgorzata Rejmer i wielu innych.

Przekłady polskich książek dofinansowywane przez Instytut Książki trafiają do finałów prestiżowych

amerykańskich nagród translatorskich Best Translated Book Award i przyznawanej przez ALTA (Amerykańskie Stowarzyszenie Tłumaczy Literatury) Narodowej Nagrody Tłumaczeniowej.

Instytut **dofinansowuje również przekłady polskich książek dla dzieci**, które cieszą się ogromnym zainteresowaniem i uznaniem za granicą. Zdobywają najważniejsze nagrody branżowe (niemal zawsze polscy autorzy i wydawnictwa wyróżniani są na najważniejszych na świecie w tej dziedzinie Międzynarodowych Targach Książki dla Dzieci w Bolonii), prezentowane są na prestiżowych wystawach, a dzięki tłumaczeniom i zagranicznym wydaniom trafiają do małych czytelników w niemal wszystkich zakątkach świata.

Dzięki realizowanej od 2017 roku **kampanii promocyjnej „Mała Książka – wielki człowiek”** Instytut Książki informuje o korzyściach wynikających ze wspólnego, rodzinnego czytania już od pierwszych miesięcy życia dziecka.

W ramach tej akcji młodzi rodzice na oddziałach położniczych otrzymują wyjątkowe Wyprawki Czytelnicze zawierające książkę *Pierwsze wiersze dla...*; przedszkolaki zachęcane są do czytania i odwiedzania bibliotek publicznych poprzez publikację

Pierwsze czytanki dla..., a pierwszoklasiści wchodzi w świat przygody z literaturą poprzez publikację *Pierwsze abecadło*.

Do uczniów szkół średnich i dorosłych z przekazem procytelniczym Instytut Książki trafia poprzez akcję **Czytaj PL i towarzyszący jej program „Upoluj swoją książkę”**, w ramach której od 2013 r. przeczytano ponad 500 000 książek.

Instytut Książki jest również twórcą działających od 2007 r. **Dyskusyjnych Klubów Książki**, których celem jest promocja kultury literackiej i czytelnictwa.

Instytut Książki wspomaga także biblioteki publiczne poprzez realizację **programu dotacyjnego Infrastruktura Bibliotek**, którego strategicznym celem jest przekształcenie bibliotek gminnych w ośrodki do 50 tys. mieszkańców w nowoczesne centra dostępu do wiedzy i kultury. Program realizowany jest w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa i stanowi odpowiedź na potrzebę radykalnej poprawy stanu bibliotek publicznych w Polsce.

Na potrzeby bibliotek w 2010 r. w Instytucie został opracowany i wdrożony **system katalogowy MAK+**, umożliwiający dokonywanie wszelkich operacji związanych z prowadzeniem biblioteki publicznej.

Od 13 lat Instytut Książki administruje programami dotacyjnymi Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w obszarze literatury, natomiast od kwietnia 2010 jest wydawcą najstarszych i najbardziej zasłużonych polskich czasopism kulturalnych, m.in.: „Nowych Książek”, „Twórczości”, „Literatury na Świecie”, „Teatru”.

Instytut Książki prowadzi serwis poświęcony swojej działalności. Pod adresem instytutksiazki.pl codziennie można znaleźć porcję najświeższych wiadomości literackich, biogramy polskich autorów współczesnych, wywiady z pisarzami i tłumaczami, bazę tłumaczy, adresy wydawców i agencji literackich – a wszystko to po polsku i angielsku. Instytut prowadzi również anglojęzyczny serwis dedykowany wyłącznie zagranicznym wydawcom, tłumaczom i wszystkim interesującym się literaturą polską: booksfrompoland.pl.

List Dyrektora Instytutu Książki

Szanowni Państwo,

Instytut Książki to instytucja realizująca od 2003 roku politykę polskiego państwa, polegającą na wzmacnianiu – zapisanej i prezentowanej w rodzimej literaturze – obecności polskiej kultury. Współcześnie polityka ta łączy w sobie przyświecającą jej powstaniu ideę promocji wartości polskiej literatury w kraju i za granicą oraz promocji czytelnictwa w odpowiedzi na współczesne wyzwania stawiane przez szybki rozwój technologiczny i (r)ewolucję relacji społecznych.

Jednym z najważniejszych zadań, które stoi przed Instytutem Książki, jest właśnie promocja czytelnictwa. Mamy świadomość, że jego stan wciąż nie jest zadowalający i że zmiana tej sytuacji wymaga odważnych i szeroko zakrojonych działań, których do niedawna nie podejmowano. Dlatego jesteśmy dumni, że w 2017 roku udało się nam uruchomić ogólnopolską kampanię proczytelniczą „Mała książka – wielki człowiek”. Dzięki niej prawie każde nowo narodzone dziecko otrzymuje już w szpitalu swoją pierwszą książkę, a przedszkolaki odwiedzające biblioteki publiczne dostają specjalny zestaw czytanek. Od 2020 roku kolejna książka trafia do rąk pierwszoklasistów. Działaniom tym towarzyszy intensywne kampania informacyjna ukazująca korzyści wynikające ze wspólnego, rodzinnego czytania od najmłodszych lat.

Ponadto od 2011 roku jesteśmy operatorem wieloletnich rządowych programów wspierających rozwój czytelnictwa, w tym programu Infrastruktura Bibliotek, dzięki któremu udało się wybudować lub

wyremontować, a także wyposażyć kilkaset bibliotek w kraju.

Wymienione działania mają charakter kompleksowy i są niezbędne do tego, by w obszarze czytelnictwa w Polsce zaszły zmiany nie tylko znaczące, ale przede wszystkim trwałe.

Mamy świadomość, że jest to inwestycja w przyszłość dzieci, ich zawodowy sukces oraz dobre relacje rodzinne i społeczne. Czytelnictwo to rozwój człowieka-obywatela, absolutnie kluczowy obszar i misja polskiego państwa wymagająca szczególnej uwagi i świadomego działania.

Cieszy nas, że z roku na rok zagraniczni wydawcy coraz chętniej interesują się programem translatorskim Copyright Poland, dzięki któremu ukazało się bardzo wiele przekładów literatury polskiej na języki obce. W 2019 roku Instytut Książki poszerzył również ofertę programu stypendialnego Kolegium Tłumaczy, proponując tłumaczom polskiej literatury pobyty studyjne nie tylko w Krakowie, ale również w Warszawie, w mieszkaniu-pracowni Tadeusza Konwickiego.

To oczywiście tylko niektóre przedsięwzięcia i inicjatywy realizowane przez Instytut Książki. Mam nadzieję, że niniejsza publikacja przybliży jej czytelnikom nasze działania i ich efekty.

Dariusz Jaworski
Dyrektor Instytutu Książki

Kluczowe projekty Instytutu Książki

„MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK”

Jedna z największych na świecie kampanii pro-czytelniczych, skierowana do dzieci w wieku 0–3 i 4–6 lat oraz pierwszoklasistów. Do każdej z grup przygotowana została inna książka oraz broszura przeznaczona dla rodziców, informująca o roli czytania w życiu dziecka na poszczególnych etapach jego rozwoju.

Kampanii towarzyszą intensywne działania z wykorzystaniem różnego rodzaju mediów (telewizja, Internet, radio i outdoor).

„CZYTAJ PL” ORAZ „UPOLUJ SWOJĄ KSIĄŻKĘ”

Akcja promująca czytelnictwo wśród dorosłych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych, w czasie której można całkowicie za darmo przeczytać w postaci ebooka oraz odsłuchać audiobooki 12 książek uznanych i popularnych polskich i zagranicznych autorów.

Celem akcji jest pobudzenie czytelnictwa w nowoczesnej formie wśród osób, które coraz mniej chętnie sięgają po książki papierowe, za to bardzo aktywnie korzystają ze smartfonów.

C Z Y T A J P L

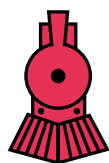
upoluj
swoją
książkę

Kluczowe projekty Instytutu Książki

INFRASTRUKTURA BIBLIOTEK 2016–2020

Wsparcie bibliotek publicznych w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich do 50 tys. mieszkańców poprzez dofinansowanie na realizację zadań związanych z remontem, przebudową, rozbudową i budową oraz wyposażeniem budynków bibliotecznych.

Program realizowany jest w ramach Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa i stanowi odpowiedź na potrzebę radykalnej poprawy stanu bibliotek publicznych w Polsce.

**NARODOWY
PROGRAM
ROZWOJU
CZYTELNICTWA**

COPYRIGHT POLAND

Promocja literatury polskiej za granicą poprzez wsparcie finansowe kosztów: przekładu, zakupu licencji prawno-autorskich i druku.

W ramach Programu Translatorskiego ukazały się przekłady zarówno polskiej klasyki (m.in. Mickiewicza, Krasińskiego, Wyspiańskiego, Prusa, Norwida, Sienkiewicza), najwybitniejszej poezji (m.in. Herberta, Miłosa, Szymborskiej), literatury XX wieku (m.in. Herlinga-Grudzińskiego, Korczaka, Gombrowicza, Mackiewicza, Mrożka, Lema, Piaseckiego, Witkacego, Żeromskiego) czy współczesnych uznanych twórców (m.in. Tokarczuk, Twardocha, Myśliwskiego, Libery, Sapkowskiego, Wildsteina, Dukaja i wielu innych).

**PROGRAM
TRANSLATORSKI
© POLAND**

Działania w kraju

KAMPAKIA PROCZYTELNICZA „MAŁA KSIĄŻKA – WIELKI CZŁOWIEK”

Jedna z największych tego typu akcji na świecie, której celem jest zwrócenie uwagi na korzyści wynikające ze wspólnego, rodzinnego czytania już od pierwszych miesięcy życia dziecka. Czytelność zaczyna się bowiem od kołyski, na długo przed dniem, w którym dziecko zacznie samodzielnie składać litery. Dobrze dobrane książki rozwijają jego umysł i emocje, kształtują kompetencje językowe, zakorzeniają w kulturze i rozbudzają wyobraźnię. Wspólna lektura może stać się nie tylko wielką przyjemnością, ale przede wszystkim wsporną okazją do budowania bliskości oraz silnych i trwałych więzi rodzinnych.

Pierwsze wiersze dla... – dzieci w wieku 0–3 lat

Każdego miesiąca rodzi się w Polsce około 32 000 dzieci*. W 2017 roku Instytut Książki rozpoczął dystrybucję Wyprawek Czytelniczych dla noworodków w szpitalach. W akcji Instytutu Książki bierze udział ponad 380 szpitali w całym kraju.

W skład Wyprawki wchodzi książka *Pierwsze wiersze dla...*, w dwóch wersjach okładowych, która zawiera wybór poezji dla dzieci autorstwa wybitnych polskich poetów: Jana Brzechwy, Juliana Tuwima, Wandy Chotomskiej, Joanny Papużyńskiej, Ludwika Jerzego Kerna, Ewy

* Dane GUS na 2019 r.

Książka jest istotna, tak samo ważna jak spacer na świeżym powietrzu czy mleko matki.

dr Zofia Zasacka z Instytutu Badań Edukacyjnych

Szelburg-Zarembiny, Danuty Wawitow, Anny Kamińskiej. Publikacja została pięknie zilustrowana przez nagradzane w kraju i za granicą małżeństwo artystów – Ewę Kozyrę-Pawlak i Pawła Pawlaka.

Ponadto, w Wyprawce znajduje się broszura informacyjna zatytułowana *Książką potączeni, czyli*

o roli czytania w życiu dziecka mówiąca o korzyściach wynikających z czytania.

Pierwsze czytanki dla... – dzieci w wieku 4–6 lat

Kolejnym etapem kampanii „Mała książka – wielki człowiek” było przygotowanie w 2019 roku publikacji skierowanej do dzieci w wieku przedszkolnym oraz ich rodziców. Celem kampanii realizowanej dla tej grupy docelowej jest bowiem, oprócz promocji czytelnictwa, zachęcenie rodziców i dzieci do odwiedzania bibliotek publicznych.

Od lewej Józef Wilkoń i prof. Piotr Gliński – minister Kultury, Dziedzictwa narodowego i Sportu – w trakcie prezentacji książki „Pierwsze czytanki dla...” fot. D. Matloch

Wanda Chotomska Liski

Cztery małe, rude liski
 piły mleko z jednej miski.
 Jeden lisek z drugim liskiem
 powsadzały łapki w misce.
 Trzeci lisek z czwartym liskiem
 weszły w miszkę z wielkim piskiem.
 I wylały mleko z miski
 cztery małe rude liski.

8

Liczba rozdanych książek w latach 2017–2020

1 000 000

500 000

380 000

Wyjątkowa książka pt. *Pierwsze czytanki dla...* to pozycja przygotowana i wydana przez Instytut Książki. Stanowi wybór klasycznych oraz współczesnych utworów polskich twórców dziecięcych, wzbogaconych pędzlem mistrza polskiej ilustracji Józefa Wilkonia. W gronie autorów znajdziemy m.in. Joannę Papużyńską, Wandę Chotomską, Czesława Janczarskiego, Hannę Januszewską, Lilianę Bardijewską, Zofię Stanecką, Annę Onichimowską, Małgorzatę Strzałkowską, Adama Bahdaję, Agnieszkę Frączek, Joannę Kulmową, Marcina Brykczyńskiego, Jana Twardowskiego i Grzegorza Kasdepke.

Książki wraz z broszurą informacyjną *Książką połączeni, czyli przedszkolak idzie do biblioteki* są dystrybuowane za pośrednictwem bibliotek publicznych. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które przyjdzie do jednej z blisko 6 000 bibliotek biorących udział w projekcie, otrzymuje obie pozycje oraz Kartę Matego Czytelnika. Za każdą wizytę w bibliotece

dziecko dostaje naklejkę, a po zebraniu dziesięciu zostaje uhonorowane specjalnym dyplomem.

Do końca 2020 r. bibliotekom przekazano ponad pół miliona Wyprawek dla Małych Czytelników. Dla prawie 60% z nich była to pierwsza wizyta w bibliotece.

Pierwsze abecadło - dzieci w wieku 7 lat

Trzeci etap kampanii „Mała książka – wielki człowiek” został przygotowany z myślą o dzieciach rozpoczynających edukację w szkole podstawowej i stawiających swoje pierwsze kroki w nauce czytania. Za sprawą przygotowanej specjalnie dla nich książki zapraszamy pierwszoklasistów do odbycia niezwykłej przygody, jaką jest umiejętność rozpoznawania liter, składania ich w wyrazy i zdania, a w końcu przyjemność czerpana z lektury – tej czytanej przy wsparciu najbliższych, jak i tej odkrywanej samodzielnie.

Książka *Pierwsze abecadło* jest antologią tekstów literackich dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym, które zostały napisane przez najwybitniejszych twórców książek dla dzieci zarówno klasycznych, jak i współczesnych. Czytelnicy znajdą w niej utwory poetyckie i prozatorskie tak uznanych autorów, jak m.in. Tadeusz Kubiak, Janusz Korczak, Małgorzata Musierowicz, Jan Twardowski, Joanna Olech, Józef Czechowicz, Danuta Wawiłow czy Jerzy Ficowski.

Ilustracje do książki stworzyła Iwona Chmielewska – artystka o niezwykłej wrażliwości i dorobku twórczym, znana i ceniona także za granicą (m.in. nagrodzona kilkakrotnie najważniejszą nagrodą dla ilustratorów – BolognaRagazzi Award).

W Wyprawce Czytelniczej pierwszoklasiści znajdą ponadto broszurę pt. *Książkę połączy, czyli uczy się czytać razem*, która jest zarówno poradnikiem dla rodziców i opiekunów podpowiadającym, jak wspierać dziecko w nauce czytania, jak również zbiorem pomysłów na zabawy dla dzieci i aktywności związane z tekstami z książki. Dla pierwszoklasiści przygotowano także plakat z literami do wycinania, który ma wspomóc naukę alfabetu i czytania.

Działania medialne

Od samego początku kampanii „Mała książka – wielki człowiek” towarzyszą intensywne działania w mediach.

Największy zasięg mają oczywiście spoty promocyjne emitowane w najpopularniejszych ogólnopolskich stacjach telewizyjnych. Każdego roku są to inne produkcje, w które zaangażowani zostali znani i lubiani celebryci: Joanna Koroniewska i Maciej Dowbor, Bartłomiej Kasprzykowski i Tamara Arciuch oraz Marta Żmuda Trzebiatowska i Kamil Kula.

Wszystkie spoty są również publikowane na youtube'owym kanale Instytutu Książki. Łącznie zanotowały prawie 2 mln wyświetleń.

Wraz ze startem kampanii uruchomiony został serwis wielki-czlowiek.pl, którego celem jest publikacja materiałów dotyczących czytania dzieciom oraz bieżących informacji na temat samej akcji.

„Mała książka – wielki człowiek” jest również obecna w mediach społecznościowych – szczególnie intensywnie na Facebooku, gdzie jej profil obserwuje ok. 19 000 fanów, a dodatkowo utworzona specjalna grupa osób zainteresowanych promocją czytelnictwa liczy 6200 użytkowników.

Mietek Szcześniak
śpiewa o magii
czytania

Akcja proczytelnicza Instytutu Książki jest również obecna w przestrzeni publicznej. Każdego roku eksponowana na ponad 700 citylightach zlokalizowanych na przystankach komunikacji miejskiej, w okolicach żłobków i przedszkoli oraz przy głównych ulicach miast w całej Polsce.

Uzupełnieniem wiodących działań promocyjnych są również kampanie w ogólnopolskich stacjach radiowych oraz wydarzenia promujące czytelnictwo organizowane w galeriach handlowych, przedszkolach i bibliotekach, a także podczas dużych eventów np. z okazji Narodowego Święta Niepodległości w Warszawie czy Air Show w Radomiu.

Ponadto pod koniec 2019 roku Instytut Książki przygotował specjalną piosenkę „Mała książka – wielki człowiek”, którą napisał Igor Jaszczuk, a wykonał znany i ceniony wokalista Mietek Szcześniak. Piosenka i nakręcony do niej teledysk odkrywają magię czytania, podkreślają siłę wyobraźni, a także pokazują, jak wielka moc tkwi w książkach.

Joanna Koroniewska
i Maciej Dowbor
czytają dzieciom

**PLAKATY
KAMPANII
„MAŁA KSIĄŻKA –
WIELKI CZŁOWIEK”
(2017–2020)**

C Z Y T A J

KAMPANIE PROCZYTELNICZE – CZYTAJ PL ORAZ UPOLUJ SWOJĄ KSIĄŻKĘ

Czytaj PL to jedna z największych akcji czytelniczych w Polsce skierowanych do dorosłych, którzy korzystają z najnowszych technologii. Jej pierwsza edycja odbyła się w 2013 roku, kiedy Kraków otrzymał tytuł Miasta Literatury UNESCO. Główna odsłona akcji odbywa się co roku w listopadzie. Każdego roku kampania dociera do około 1000 miejscowości w Polsce i wielu miejsc za granicą – w ciągu pięciu lat plakaty akcji Czytaj PL pojawiły się na wszystkich kontynentach świata, nawet na Antarktydzie.

Organizatorami akcji są: Miasto Kraków, Krakowskie Biuro Festiwalowe – operator programu Kraków Miasto Literatury UNESCO, Księgarnia woblink.com. Od samego początku partnerem strategicznym kampanii pozostaje Instytut Książki.

„Upoluj swoją książkę” – to zapoczątkowana w 2017 roku kampania uzupełniająca realizowana w ramach Czytaj PL, skierowana do uczniów szkół średnich.

Ponad 500 000 pobranych książek od początku uruchomienia kampanii!

Aplikacja umożliwiająca pobieranie książek

Rynek Główny
w Krakowie –
instalacja promująca
kampanię

Czytaj PL

Celem akcji jest pobudzenie czytelnictwa w nowoczesnej formie wśród osób, które coraz mniej chętnie sięgają po książki papierowe, za to bardzo aktywnie korzystają ze smartfonów, bez których większość z nas nie wyobraża sobie dzisiaj życia.

W jej trakcie w ogólnodostępnej przestrzeni publicznej oraz w Internecie udostępnionych zostaje za darmo 12 książek. Aby z nich skorzystać, wystarczy pobrać na telefon lub tablet aplikację Woblink oraz zeskanować kod QR przypisany do każdego z tytułów. Aplikacja umożliwi lekturę książek przez miesiąc. Z każdym rokiem wzrasta liczba tytułów, których można również posłuchać, ponieważ mają swoje wersje audio. W kampanię promocyjną

zaangażowali się znani youtuberzy, np. Wojciech Drewniak („Historia bez cenzury”).

Plakaty z kodem QR można było w tym roku znaleźć na 4 kontynentach, w 14 krajach i blisko 1000 miejscowościach w Polsce.

Ważne miejsce wśród tytułów dostępnych każdego roku w ramach akcji zajmuje literatura polska. Uczestnicy akcji mogli przeczytać książki m.in. Anny Brzezińskiej, Elżbiety Cherezińskiej, Wojciecha Chmielarza, Marka Krajewskiego, Jakuba Mateckiego, Remigiusza Mroza, Wiesława Myślińskiego, noblistki – Olgi Tokarczuk, Wojciecha Tochmana.

**upoluj
swoją
książkę**

Upoluj swoją książkę

Od 2017 roku kampanię Czytaj PL uzupełnia opracowana przez Instytut Książki akcja „Upoluj swoją książkę”, dzięki której uczniowie szkół średnich mogą wypożyczyć książkę nawet już podczas pięciminutowej przerwy – wystarczy do tego smartfon i aplikacja. Lista dostępnych książek jest taka sama jak w przypadku Czytaj PL. Akcja ma zachęcić młodzież do czytania książek, a nie poprzestawania na lekturach szkolnych. Odwołuje się również do nowoczesnych technologii i czytania w taki sposób, jaki dla młodych ludzi jest najbardziej wygodny. Wśród uczniów rekrutujemy ambasadorów czytania w swoich szkołach, którzy udostępniają książki za pomocą kodów QR umieszczonych na przeznaczonych dla nich koszulkach oraz plakatach

wywieszonych w poszczególnych placówkach. Dla uczniów przygotowano również konkursy, m.in. na najlepszy spot promujący czytelnictwo, który w kreatywny i niebanalny sposób miał zachęcić młodzież do udziału w akcji oraz częstego sięgania po różnorodne tytuły – zarówno w formie elektronicznej, jak i papierowej. Jury wybrało 10 najlepszych filmów, których autorzy wraz z opiekunami zostali zaproszeni na dwudniowe wydarzenie do Krakowa, w trakcie którego młodzież uczestniczyła w warsztatach twórczego pisania „Zostań swoim bohaterem/bohaterką. Jak ciekawie przedstawić siebie w mediach społecznościowych?” oraz w spacerze literackim po Krakowie.

UDZIAŁ W KRAJOWYCH TARGACH KSIĄŻKI

Instytut Książki aktywnie włącza się w organizację krajowych imprez i uczestniczy w tych, których tematyka związana jest z pełnioną przez IK misją. Staraliśmy się, by w debacie publicznej nie zabrakło miejsca na ważne i aktualne tematy dotyczące polskiej literatury, rynku książki, programów czytelniczych czy bibliotekarstwa.

W trakcie takich wydarzeń jak Międzynarodowe Targi Książki w Warszawie i w Krakowie, Targi Wydawców Katolickich czy Targi Książki Historycznej przygotowujemy stoiska wystawiennicze oraz organizujemy panele i spotkania, będące przestrzenią wymiany doświadczeń i dyskusji ekspertów, reprezentantów różnych środowisk i organizacji.

Od lewej:
Marek Cichoński
i Dariusz Jaworski

Instytut książki zorganizował m.in. debaty: „Polska wspólnota kulturowa w epoce płynnej nowoczesności” (we współpracy z Teologią Polityczną z udziałem Marka A. Cichońskiego i Dariusza Karłowicza), „Śmierć krytyka w epoce kultu amatora” na temat znaczenia krytyki literackiej we współczesnych czasach, „Wirtualny księgarz, automatyczny recenzent” o wykorzystaniu sztucznej inteligencji do tworzenia systemu rekomendacji książek czy „Poczytaj mi, tato. Dlaczego mężczyźni powinni czytać dzieciom?”.

DYSKUSYJNE KLUBY KSIĄŻKI

W ramach działającego od 2007 roku programu regularnie w kilkuset polskich miejscowościach we wszystkich województwach czytelnicy spotykają się, aby rozmawiać o książkach i literaturze. Program adresowany jest przede wszystkim do czytelników korzystających z bibliotek publicznych. Przyświeca mu założenie, że potrzebne są miejsca, w których można rozmawiać o wspólnie czytanych książkach oraz że nie trzeba być krytykiem, by czerpać przyjemność z dyskusowania o literaturze. Spotkania i dyskusje o książkach mają charakter nieformalny. Kluby działają przy bibliotekach publicznych wszystkich stopni (od wojewódzkiego do gminnego), mogą także działać przy innych instytucjach (np. bibliotekach szkolnych, domach kultury, bibliotekach parafialnych itp.) we współpracy z biblioteką publiczną.

Każdy Dyskusyjny Klub Książki posiada swojego moderatora, którym najczęściej jest bibliotekarz. Jego rola nie sprowadza się wyłącznie do moderowania klubowych dyskusji, ale polega także na organizacji regularnych spotkań i współpracy z biblioteką wojewódzką. Klubowicze spotykają się w wybranym przez siebie miejscu, z wybraną przez siebie częstotliwością, jednak nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Uczestnicy Dyskusyjnych Klubów Książki (DKK) należą do wszystkich grup wiekowych i społecznych.

Strategicznymi celami programu są: promocja kultury literackiej i czytelnictwa, ożywienie i integracja środowisk skupionych wokół bibliotek publicznych, zachęcenie nowych użytkowników do korzystania z bibliotek publicznych oraz inspirowanie bibliotekarzy do kreowania mody na czytanie (m.in. poprzez

Spotkanie koordynatorów i moderatorów klubów

Jakub Małecki
na szkoleniu
dla moderatorów

włączanie klubów w ogólnopolskie kampanie proczytelnicze, takie jak Narodowe Czytanie, bądź obchody literackich jubileuszy). Celem programu jest również popularyzacja idei DKK w środowiskach, które do tej pory nie były zaangażowane w ten ruch.

Z roku na rok program zyskuje coraz większą popularność. W pierwszym półroczu 2020 roku funkcjonowały 1 770 kluby (609 klubów dla dzieci i młodzieży oraz 1 161 klubów dla dorosłych), w których łącznie działa 17 000 osób. Rozmieszczenie klubów z podziałem na typy gmin wygląda następująco: w gminach wiejskich działa 565 klubów, w gminach miejsko-wiejskich 464, a w miastach 741. Na potrzeby DKK w latach 2012–2020 zakupiono około 200 000 woluminów.

Rocznie odbywa się ok. 15 000 regularnych klubowych spotkań. W 2019 r. miały miejsce 973 spotkania autorskie, dzięki którym klubowicze mogli porozmawiać z ponad 300 autorami. Gośćmi klubów byli najczęściej: Renata Piątkowska, Ałbena Grabowska, Jakub Małecki, Tanya Valko, Agata Kołakowska, Małgorzata Warda, Karolina Wilczyńska, Olga Rudnicka, Jakub Żulczyk, Ewa Nowak, Paweł Beręsewicz, Zofia Stanecka, Krystyna Mirek, Barbara Kosmowska, Agnieszka Lingas-Łoniewska, Joanna Jagiełło, Magdalena Majcher, Piotr Milewski, Robert Makłowicz, Izabella Klebańska, Justyna Bednarek, Edyta Świętek, Joanna Bator, Roksana Jędrzejewska-Wróbel i Michał Rusinek.

Kluby są dofinansowywane przez Instytut Książki w formie programu dotacyjnego dla wojewódzkich bibliotek publicznych.

1 770

klubów

17 000

członków

15 000

spotkań

NARODOWY PROGRAM ROZWOJU CZYTELNICTWA

Uchwalony przez Radę Ministrów program wieloletni na lata 2016–2020, którego celem jest poprawa stanu czytelnictwa w Polsce poprzez wzmacnianie roli bibliotek publicznych, szkolnych i pedagogicznych jako lokalnych ośrodków życia społecznego, stanowiących centrum dostępu do kultury i wiedzy.

Program składa się z trzech priorytetów, które realizuje Ministerstwo Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu za pośrednictwem Biblioteki Narodowej i Instytutu Książki oraz Ministerstwa Edukacji

i Nauki. Program jest finansowany ze środków budżetu państwa w wysokości 455 000 000 zł.

Priorytet 1 – zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych

Operatorem priorytetu jest Biblioteka Narodowa, a jego celem podniesienie atrakcyjności oferty bibliotek poprzez zwiększenie udziału nowości wydawniczych w ich zbiorach, wzrost dostępności książek, czasopism, multimediów, wydawnictw nutowych i kartograficznych. Na zakup nowości w latach 2016–2020 przeznaczono kwotę 135 000 000 zł.

Priorytet 2 – infrastruktura bibliotek 2016–2020

Operatorem priorytetu jest Instytut Książki. W ramach priorytetu można było otrzymać dofinansowanie na remont, przebudowę, rozbudowę i budowę budynków bibliotek wraz z ich wyposażeniem. Działania te miały przyczynić się do dostosowania infrastruktury bibliotek do zmieniających się potrzeb

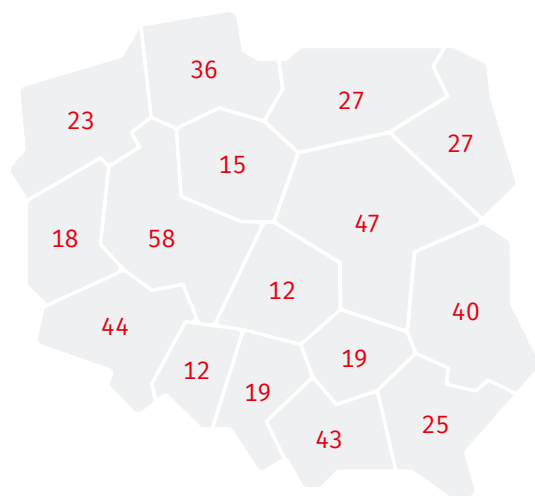
Na Infrastrukturę Bibliotek przeznaczono łącznie 170 000 000 złotych. Środki te pokryły koszty budowy, modernizacji i wyposażenia 222 obiektów bibliotecznych w całej Polsce.

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Kolbuszowej

Biblioteka Miejska w Świątnikach Górnych

Liczba obiektów dofinansowanych w ramach Priorytetu 2 Infrastruktura Bibliotek 2011–2020 w podziale na województwa. Stan na 20.11.2020 r.

„Biblioteka+. Infrastruktura bibliotek” realizowanego w ramach Programu Wieloletniego KULTURA+ w latach 2011–2015.

Priorytet 3 – rozwijanie zainteresowań uczniów poprzez promowanie i wspieranie rozwoju czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży, w tym zakup nowości wydawniczych

Celem priorytetu jest wzmocnienie zainteresowań i aktywności czytelniczej wszystkich uczniów poprzez wspieranie organów prowadzących szkoły podstawowe i ponadpodstawowe, dotychczasowe gimnazja, szkoły ponadgimnazjalne dla dzieci i młodzieży, szkoły artystyczne realizujące kształcenie ogólne, a także szkoły i zespoły szkół w Polsce. Działania priorytetu skierowane są także do przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, jak i przedstawicielstw wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej i szkolnych punktów konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędów konsularnych i przedstawicielstw wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej działających w ramach Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz bibliotek pedagogicznych. Budżet priorytetu w latach 2016–2020 wyniósł 150 000 000 zł.

i standardów, a także do rozwijania nowych funkcji bibliotek publicznych, w tym podnoszenia kompetencji cyfrowych mieszkańców czy wzmocnienia partnerstwa na rzecz czytelnictwa w społecznościach lokalnych.

Uprawnionymi wnioskodawcami są samorządowe instytucje kultury – gminne biblioteki publiczne będące samodzielnymi instytucjami kultury oraz gminne instytucje kultury, w skład których wchodzi biblioteki, dla których organem założycielskim są: gmina wiejska i gmina miejsko-wiejska (bez ograniczenia liczby mieszkańców) oraz gmina miejska (do 50 tys. mieszkańców). Minimalna kwota dofinansowania wynosi 50 tys. zł, a maksymalna 2 mln zł.

Od początku trwania programu – w ramach pięciu naborów – z budżetu państwa przeznaczono na dofinansowania łącznie 170 milionów złotych i wsparto aż 222 obiekty biblioteczne w całej Polsce. Priorytet 2 jest kontynuacją oraz rozwinięciem Priorytetu

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wąbrzeźnie

Otwarcie wyremontowanej Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Nowym Dworze Mazowieckim

RANKING BIBLIOTEK

Ranking bibliotek to ogólnopolski konkurs na najlepszą bibliotekę spośród tych, które funkcjonują w gminach wiejskich i miejsko-wiejskich oraz miastach (z wykluczeniem miast na prawach powiatu) organizowany przez Instytut Książki we współpracy z dziennikiem „Rzeczpospolita”.

Pierwszy Ranking opublikowany został w roku 2011, jego celem była promocja bibliotek w mniejszych ośrodkach, które są beneficjentami programu Infrastruktura Bibliotek. Dotychczasowe edycje rankingu wskazują, że wsparcie działalności kulturalnej na prowincji jest bardzo ważne, ponieważ często biblioteka pozostaje jedynym miejscem, gdzie mieszkańcy mogą nie tylko zetknąć się z książką, ale również skorzystać z bardzo szerokiej oferty kulturalnej (koncertów, wystaw, spotkań, spektakli). Biblioteki

w wielu miejscowościach przejęły bowiem funkcję domów kultury.

Zwycięzcy rankingu są wyтанiani po wnikliwej analizie ankiet, które zawierają m.in. informacje na temat: powierzchni biblioteki i filii w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, liczby godzin otwarcia biblioteki (w tym w weekendy), wielkości księgozbioru w przeliczeniu na 1000 mieszkańców, zakupionych nowości książkowych, liczby dostępnych dla czytelników tytułów prasowych, dostępu do Internetu, alternatywnych sposobów wypożyczania książek oraz udostępniania audiobooków i e-booków. Ocenie podlegają również: udogodnienia dla osób niepełnosprawnych, działające przy bibliotece kółka czytelnicze, artystyczne czy literackie, udział biblioteki w wydarzeniach ogólnopolskich

Liderzy Rankingu
Bibliotek 2019

promujących czytelnictwo oraz nagrody i wyróżnienia branżowe.

Dziesięć bibliotek, które uzyskały najlepszy wynik w skali kraju, oraz po jednej – najlepszej w swoim województwie, uczestniczy (wraz z przedstawicielami lokalnych władz) w uroczystej gali Rankingu, która odbywa się późną jesienią w Warszawie.

Wyniki Rankingu pokazują, że sytuacja bibliotek w mniejszych ośrodkach na przestrzeni lat ulega zdecydowanej poprawie. Z ankiet nadesłanych przez uczestników rankingu w 2020 r. wynika, że aż 70% z nich posiada filie. Ponad 58% placówek jest przystosowanych dla osób niepełnosprawnych. W ponad 65% placówek znajdują się zbiory dla osób niewidzących lub słabowidzących, np. książki z dużą czcionką czy mówione.

Wyniki Rankingu 2020

Pozycja	Nazwa biblioteki
1.	Centrum Kultury i Biblioteka Publiczna Gminy i Miasta Sianów
2.	Gminna Biblioteka Publiczna w Świątkach
3.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Barcin im. Jakuba Wojciechowskiego
4.	Miejska Biblioteka Publiczna im. Ł. Górnickiego Galeria Książki w Oświęcimiu
5.	Biblioteka Publiczna Gminy Łomża z siedzibą w Podgórzu
6.	Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury im. Kazimierzy Iłakowiczówny w Trzciance
7.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Jarocin
8.	Gminna Biblioteka Publiczna w Rzęśni
9.	Biblioteka Publiczna Gminy Biesiekierz
10.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Kępcice

Niemal we wszystkich bibliotekach można skorzystać z Internetu, a w ponad 76% także z wi-fi. 80% bibliotek deklaruje, że ma swoją stronę internetową. Prawie 83% bibliotek posiada katalog internetowy. W 73% bibliotek można wypożyczyć książkę na telefon, ale tylko 20% bibliotek dowozi książki do domu.

Biblioteki to nie tylko wypożyczalnie książek, prawie w 59% z nich działają kluby i koła czytelnicze. Prawie 44% bibliotek organizuje inne koła, np. teatralne, muzyczne, filmowe.

Biblioteki chętnie współpracują z różnymi organizacjami pozarządowymi, aktywną współpracę deklaruje ponad 81% z nich. Równie często włączają się w wydarzenia promujące czytelnictwo (88%).

Średni tygodniowy czas otwarcia biblioteki głównej wynosi 44 godziny, filie są otwarte 24 godziny w tygodniu. W bibliotece głównej na stanowiskach bibliotekarskich w przeliczeniu na etaty pracuje 3,3 osoby. Aż 48% bibliotek deklaruje, że można odwiedzić je w sobotę, a tylko 1% otwartych jest w niedzielę.

Średnia powierzchnia biblioteki wynosi ponad 294 m², natomiast filii około 70 m². Średnio na każde 1000 mieszkańców 137 jest czytelnikami biblioteki. Jedna osoba średnio wypożycza 18 książek rocznie. Średni księgozbiór biblioteki to ponad 41000 książek. Ponad 32% to książki nabyte po 2009 roku. Do jednej biblioteki trafiło w ciągu roku ok. 1500 nowości.

Średnia dotacja dla biblioteki stanowi 0,9% budżetu gminy.

PLATFORMA CYFROWA IBUK LIBRA LIGHT

Z danych GUS wynika, że w Polsce żyje ponad 1 800 000 osób z dysfunkcją wzroku. „IBUK Libra Light” to platforma udostępniająca publikacje osobom niewidomym, słabowidzącym oraz niepełnosprawnym ruchowo, niemogącym czytać książek drukowanych. Użytkownicy tej platformy mogą bezpłatnie korzystać z publikacji beletrystycznych, naukowych i specjalistycznych w formacie plików EPUB lub MP3. Dostęp do zasobów odbywa się za pośrednictwem upoważnionych podmiotów, których

aktualizowana lista znajduje się na stronie platformy. Aktualnie w jej bazie dostępnych jest ponad 2 600 publikacji.

Nowatorski projekt został zrealizowany przez Wydawnictwo Naukowe PWN na zlecenie Instytutu Książki.

Platforma jest dostępna pod adresem: libralight.pwn.pl

NOWA

biblioteka

SEMINARIA BIBLIOTEKA NOWA

Celem nadrzędnym cyklu seminariów jest wypracowanie założeń i kierunków rozwoju polskich bibliotek publicznych. Realizując go, Instytut Książki opiera się o doświadczenia innych krajów.

Cykl został podzielony na seminaria tematyczne: nowe wyzwania, nowe koncepcje, nowa architektura, nowa oferta, nowy bibliotekarz/nowa bibliotekarka.

Pierwsza edycja Biblioteki Nowej odbyła się w latach 2015–2017. Wzięli w niej udział dyrektorzy oraz pracownicy merytoryczni bibliotek z mniejszych

Uczestnicy wizyty
studyjnej
w Czechach w 2017 r.

i dużych ośrodków. Jego podsumowanie stanowiła wizyta studyjna w Czechach w 2017 r., w trakcie której jej uczestnicy mogli zapoznać się z oryginalnymi rozwiązaniami architektonicznymi, dowiedzieć się, jak zarządzać nowoczesną przestrzenią biblioteczną, jak tworzyć i wdrażać interesujące czytelników programy. Mówiono o tym, jak docierać z książką do dzieci, studentów oraz seniorów i – ostatecznie – jak doprowadzić do odrodzenia sztuki czytania w Polsce.

Uczestnicy seminarium odwiedzili biblioteki w Pradze, Brnie, Libercu, Hradcu Kralove, Decinie i Sobeslavie.

Kolejna edycja seminarium miała miejsce w 2019 r. i obejmowała organizację wizyty studyjnej w bibliotekach Austrii i Niemiec oraz warsztatów z zakresu architektury i aranżacji wnętrz bibliotecznych połączonych z forum wymiany doświadczeń bibliotekarzy. Uczestnicy seminarium odwiedzili Bibliotekę i Centrum Nauczania Wiedeńskiego Uniwersytetu Ekonomii i Biznesu, Miejskie Biblioteki Publiczne w Augsburgu, Schwäbisch Hall, Norymberdze i Zwickau oraz Bibliotekę Uniwersytetu Technicznego w Chociebużu.

Druga część edycji Biblioteki Nowej 2019 odbyła się w kraju i obejmowała warsztaty poświęcone architekturze i aranżacji wnętrz. Blisko stu uczestników zaznajomiło się m.in. z najlepszymi pomysłami architektonicznymi wdrożonymi w bibliotekach krajowych.

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

PROGRAMY DOTACYJNE MINISTRA KULTURY, DZIEDZICTWA NARODOWEGO I SPORTU

Od kilkunastu lat administrujemy programami dotacyjnymi Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu w obszarze literatury. Liczba programów i ich nazwy zmieniały się na przestrzeni lat. W 2017 roku zdefiniowano cztery obszary, na których skupia się nasza działalność. Są nimi: promocja czytelnictwa, czasopisma, partnerstwo dla książki, literatura.

Promocja czytelnictwa

Strategicznym celem programu jest wspieranie wartościowych form promowania czytelnictwa w Polsce.

Projekty istotne dla realizacji celów programu powinny wyróżniać się oryginalną, spójną koncepcją, która umiejętnie wpisuje najciekawsze zjawiska literackie w możliwie szeroki kontekst kultury współczesnej oraz realizuje zamysły popularyzatorskie w oparciu o wiedzę na temat przemian w mentalności, wrażliwości i potrzebach współczesnych odbiorców. Inne ważne dla programu projekty to te, których realizatorzy wykorzystują nowoczesne technologie i nowe media – jako najbardziej efektywne środki współczesnej komunikacji.

Budżet ostatnich trzech lat (2017–2020) wyniósł łącznie dla tego obszaru działań 23 000 000 zł. Złożono przy tym 1805 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 488, przyznając w sumie 20 004 304 zł.

Czasopisma

Strategicznym celem programu jest wspieranie najbardziej znaczących ogólnopolskich czasopism kulturalnych i naukowych.

Kluczowym zadaniem dla realizacji tego celu jest wsparcie tytułów o profilu artystycznym, literackim i naukowym, prezentujących różne dziedziny twórczości oraz rozwijających wokół nich dyskurs krytyczny. Celem programu jest wspieranie czasopism o wieloletnim dorobku i ugruntowanej pozycji oraz tych, które dopiero uzyskały status opiniotwórczych.

W latach 2017–2020 budżet tego obszaru wyniósł 19 550 000 zł. W tym czasie złożono 531 wniosków o dofinansowanie, z czego pozytywnie rozpatrzono 326 wniosków, przyznając im w sumie 14 349 982 zł.

Partnerstwo dla książki

Program służy finansowaniu czterech rodzajów zadań:

- prowadzeniu szkoleń bibliotekarzy zatrudnionych w bibliotekach publicznych;
- prowadzeniu działań animujących czytelnictwo w bibliotekach publicznych;
- prowadzeniu szkoleń księgarzy zatrudnionych w księgarniach stacjonarnych;
- promowaniu stacjonarnych księgarni.

W latach 2017–2020 budżet tego programu wyniósł łącznie 20 550 000 zł. Złożonych zostało 1851 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 1124, przyznając w sumie 20 459 962 zł.

Literatura

Strategicznym celem programu jest podnoszenie poziomu świadomości literackiej i uzupełnienie rynku wydawniczego poprzez dofinansowywanie wartościowych, niekomercyjnych publikacji literatury polskiej i światowej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieł mierzących się z zadaniem utrwalenia tożsamości kulturowej i narodowej poprzez odniesienie się do ważnych dla polskiej kultury rocznic, jubileuszy czy wydarzeń historycznych.

W programie szczególnie uwzględnia się debiuty pisarskie, czyli pierwsze publikacje w formie

książkowej (drukowanej lub w formie e-booka) autorów piszących w języku polskim, oraz twórczość adresowaną do dzieci i młodzieży.

W latach 2017–2020 budżet tego programu wyniósł łącznie 16 100 000 zł. Złożono 1033 wniosków, z czego pozytywnie rozpatrzono 534, przeznaczając im w sumie 13 404 458 zł.

Kraszewski. Komputery dla bibliotek

Celem programu jest zapewnienie zrównoważonego dostępu do technologii teleinformatycznych i wyrównanie szans mieszkańców miejscowości w gminach o najniższych dochodach podatkowych na jednego mieszkańca poprzez wyposażenie bibliotek gminnych w nowoczesny sprzęt komputerowy. Program miał swoje edycje w latach: 2012, 2013, 2015, 2016, 2017, 2019 i 2020. Nazwa programu nawiązuje do obchodzonego w pierwszym roku jego realizacji (2012) Roku Józefa Ignacego Kraszewskiego ustanowionego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.

W latach 2017–2020 budżet programu wyniósł łącznie 7 500 000 zł. Złożono łącznie 2264 wnioski, z czego dofinansowania udzielono 387 bibliotekom.

Działania za granicą

Jednym z głównych zadań Instytutu Książki jest promocja literatury polskiej za granicą. Zadanie to Instytut realizuje w pierwszym rzędzie poprzez udział w międzynarodowych targach książki, Program Translatorski ©Poland, program Sample Translations, publikację katalogów najciekawszych polskich nowości wydawniczych *New Books from Poland*, katalogów tematycznych – *Polish Books for Children & Young Adults*.

MIĘDZYNARODOWE TARGI KSIĄŻKI

W zależności od ich lokalizacji i znaczenia, Instytut Książki organizuje stoiska informacyjne (Angouleme, Abu Zabi, Bratysława, Budapeszt, Kijów, Mińsk, Moskwa, Lipsk, Lwów, Paryż, Pekin, Praga), a na najważniejszych z nich stoiska kolektywne (Bologna, Lon-

W 2019 roku Instytut Książki przeznaczył 1 904 000 zł na koszty związane z obecnością na targach książki.

dyn, Frankfurt). Stoiska kolektywne charakteryzują się znacznie większą powierzchnią wystawienniczą, licznym udziałem polskich wydawców oraz znacznie większym zaangażowaniem sił i środków niż w przypadku stoisk informacyjnych.

Na targowych stoiskach prezentowane są książki polskich autorów, w tym nowości z katalogu *New Books from Poland*, publikacje wydane w ramach

Programu Translatorskiego ©Poland oraz tytuły promowane przez krajowych wydawców obecnych na stoisku.

Międzynarodowe targi książki to również doskonała okazja do spotkań z udziałem polskich autorów prezentujących najnowsze tłumaczenia swoich utworów, uczestniczenia w panelach dotyczących literatury polskiej oraz poznania oferty wsparcia dla zagranicznych wydawców przy publikacji polskich książek.

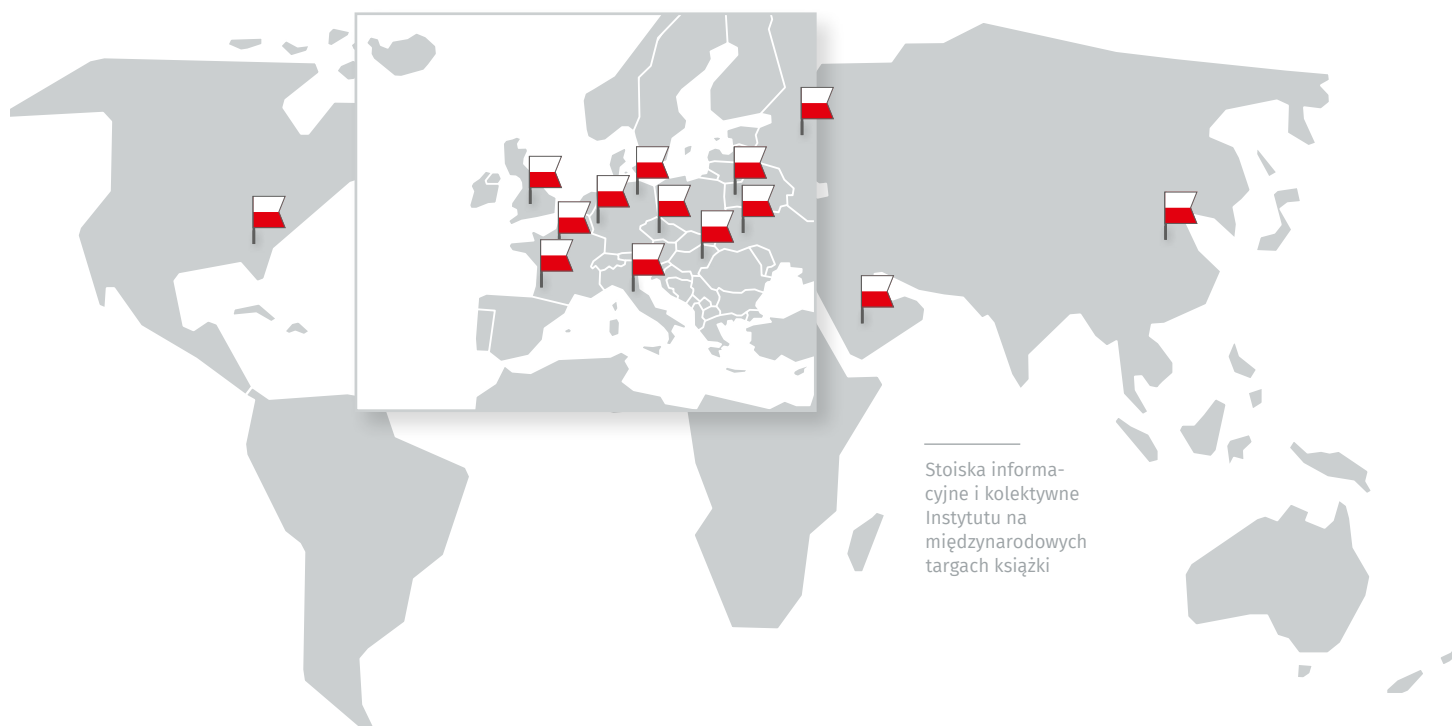
Międzynarodowe Targi Książki w Londynie (The London Book Fair)

Drugie co do wielkości międzynarodowe targi książki, skierowane do profesjonalistów, które w 2021 roku będą obchodzić swoje 50-lecie. Każdego roku uczestniczy w nich ponad 25 000 osób związanych zawodowo z rynkiem wydawniczym. W imprezie uczestniczy ok. 1000 wydawców i instytucji z ponad 60 krajów.

Stoisko w Londynie

Stoiska informacyjne i kolektywne Instytutu na międzynarodowych targach książki

Polskie stoisko na Międzynarodowych Targach Książki w Bolonii

Instytut Książki wraz z polskimi wystawcami każdego roku prezentuje szeroką ofertę wydawniczą. Na stoisku o powierzchni ok. 160 m² pokazuje książki z katalogu *New Books from Poland*; publikacje dla dzieci z katalogu przygotowanego dla zagranicznych wydawców literatury dziecięcej *Polish Books for Children & Young Adults*, a także tytuły nominowane do najważniejszych polskich nagród literackich.

Na stoisku są również prezentowane przekłady literatury polskiej na różne języki, dofinansowane w ramach Programu Translatorskiego ©Poland. Każdego roku przygotowywana jest ekspozycja dedykowana twórcy, którego rok jubileuszowy obchodzimy w kraju.

Międzynarodowe Targi Książki dla Dzieci w Bolonii (Bologna Children's Book Fair)

Największe na świecie targi książki dla dzieci i młodzieży, w których rocznie uczestniczy ok. 1500 wystawców z 80 krajów. Targi odwiedza każdego roku prawie 30 000 gości. W trakcie imprezy odbywa się ok. 250 różnego rodzaju konferencji i warsztatów poświęconych nie tylko książkom dla dzieci i młodzieży, ale również ilustracjom. Targom towarzyszy

Stoisko Instytutu Książki w Abu Zabi

12 wystaw prezentujących dorobek edytorski czy ilustratorski twórców z różnych krajów oraz specjalna wystawa prezentująca najważniejsze trendy w ilustracji dziecięcej w danym roku z całego świata. W trakcie targów wręczana jest również prestiżowa nagroda Bologna Ragazzi Award – dla najlepiej zilustrowanej książki dla dzieci, której laureatami było już wielu polskich ilustratorów.

Instytut Książki jest obecny w Bolonii od 2003 roku, przy znacznie rosnącej w ostatnich latach liczbie polskich wystawców. Książka dla dzieci jest najprężniej rozwijającym się segmentem polskiego rynku wydawniczego, a po wielu latach pracy Instytut Książki jest postrzegany jako gospodarz stoiska

z tytułami o doskonałej jakości. Z pewnością przyczyniły się do tego liczne nagrody Bologna Ragazzi Award zdobyte przez naszych twórców, takich jak: Iwona Chmielewska, Aleksandra i Daniel Mizielniński, Adam Jaromir, Gabriela Cichowska, Urszula Palusińska, Dominika Czerniak-Chojnacka.

Międzynarodowe Targi Książki we Frankfurcie (Frankfurter Buchmesse)

Największe i najważniejsze targi książki na świecie odbywające się od 1949 roku, corocznie odwiedzane przez ok. 300 000 gości. W imprezie uczestniczy ponad 7500 wystawców ze 100 krajów, a w jej trakcie odbywa się ok. 4000 różnego rodzaju spotkań i paneli.

W targach frankfurckich zwykle uczestniczy najliczniejsza reprezentacja polskich wydawców oraz drukarni – ok. 50 wystawców, z tego też względu polskie stoisko na tej imprezie jest szczególnie okazałe. Na targach frankfurckich każdego roku ma również premierę katalog najbardziej interesujących nowości wydawniczych – *New Books from Poland*.

Stoisko we Frankfurcie

KATALOGI INSTYTUTU KSIĄŻKI

Instytut Książki od lat z myślą o zagranicznych wydawcach i czytelnikach przygotowuje katalogi, w których prezentowane są najbardziej wartościowe i najciekawsze propozycje z literatury pięknej, gatunkowej, *non-fiction*, dziecięcej i młodzieżowej, a także klasyka.

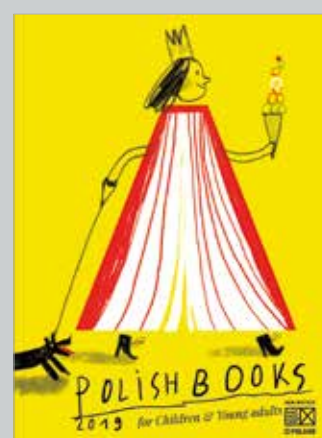
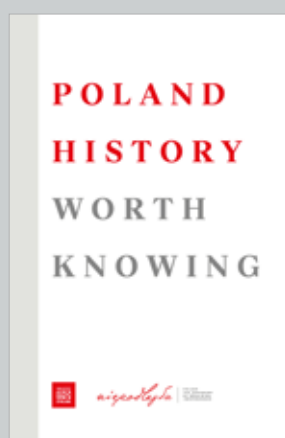
Najważniejszym z katalogów jest *New Books from Poland*. Przedstawiamy w nim dwa razy do roku najciekawsze książki, które zyskały w ostatnim czasie uznanie w Polsce. Spośród ogromu publikacji dostępnych na polskim rynku książki wybieramy i pokazujemy te najbardziej wartościowe, które szczególnie zasługują na uwagę i wydanie za granicą.

Od 2018 roku przygotowujemy także katalogi skierowane do czytelników i wydawców literatury dla dzieci. Polska literatura dziecięca cieszy się za

granicy wielką renomą i nagradzana jest najbardziej prestiżowymi laureami branżowymi (by wspomnieć Bologna Ragazzi Award). Katalog *Polish Books for Children & Young Adults* porządkuje najciekawsze zjawiska w tym zakresie, a także przybliża zagranicznym odbiorcom klasykę polskiej literatury dziecięcej, którą warto przedstawić czytelnikom poza granicami Polski.

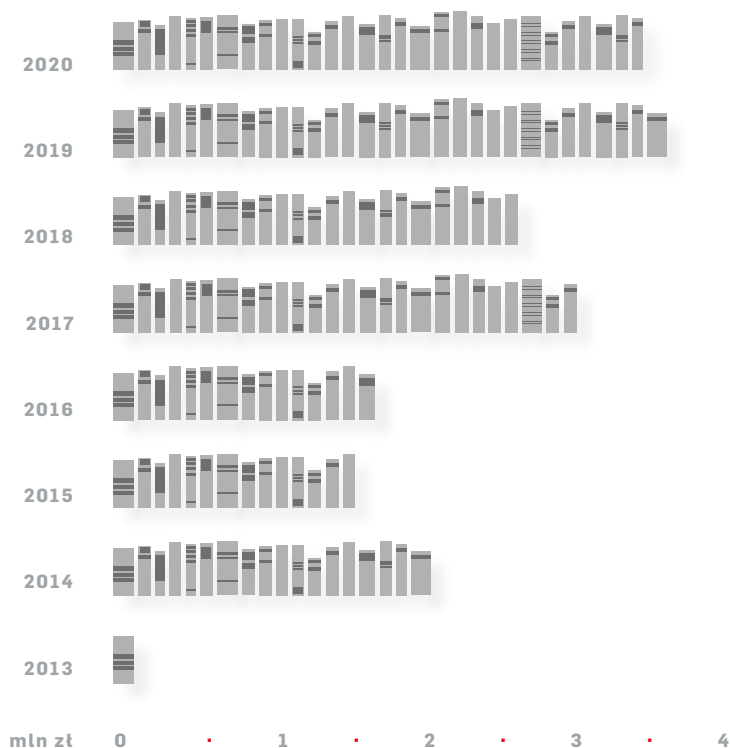
Z okazji stulecia odzyskania niepodległości przygotowaliśmy po raz pierwszy specjalny katalog *Poland – History Worth Knowing*, który przybliży najciekawsze z punktu widzenia wydawców i czytelników zagranicznych pozycje dotyczące historii Polski.

Katalogi Instytutu Książki powstają w ścisłej współpracy z czołowymi specjalistami w Polsce – krytykami literackimi, historykami, publicystami.

PROGRAM TRANSLATORSKI ©POLAND

Program ma na celu promocję polskiej literatury na świecie i jest adresowany zarówno do zagranicznych, jak i polskich wydawców zainteresowanych wydawaniem polskich książek w tłumaczeniach na inne języki.

BUDŻET PROGRAMU ©POLAND

Programem zostały objęte:

- literatura piękna – proza, poezja i dramat
- utwory szeroko rozumianej humanistyki dawnej i współczesnej, ze szczególnym uwzględnieniem książek poświęconych kulturze i literaturze Polski
- literatura faktu – reportaże literackie, biografie, wspomnienia, eseistyka
- utwory historyczne – eseistyczne i popularyzatorskie, z wyłączeniem utworów o charakterze typowo specjalistyczno-naukowym
- literatura dla dzieci i młodzieży
- komiks.

Udział finansowy Instytutu Książki jest przeznaczony na sfinansowanie części kosztów publikacji dzieła, w tym między innymi:

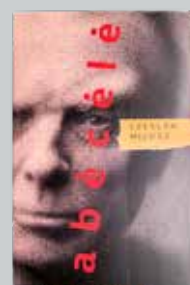
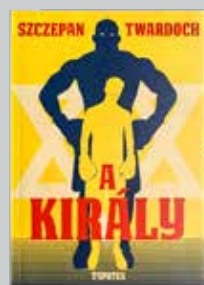
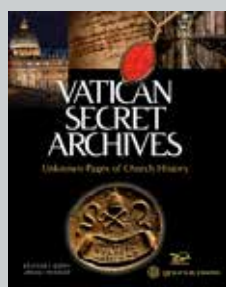
- tłumaczenia dzieła z języka polskiego na język obcy
- zakupu licencji prawno-autorskich
- druku dzieła.

W konkursie ofert mogą wziąć udział wydawcy mający zdolność i doświadczenie w wydawaniu i rozpowszechnianiu książek na obszarze językowym, którego oferta dotyczy, zamierzający wydać przetłumaczone na inne języki dzieła polskiej literatury oraz rozpowszechniać je w formie drukowanej lub w formie e-booka czy audiobooka poza granicą Polski.

Liczby mówią same za siebie

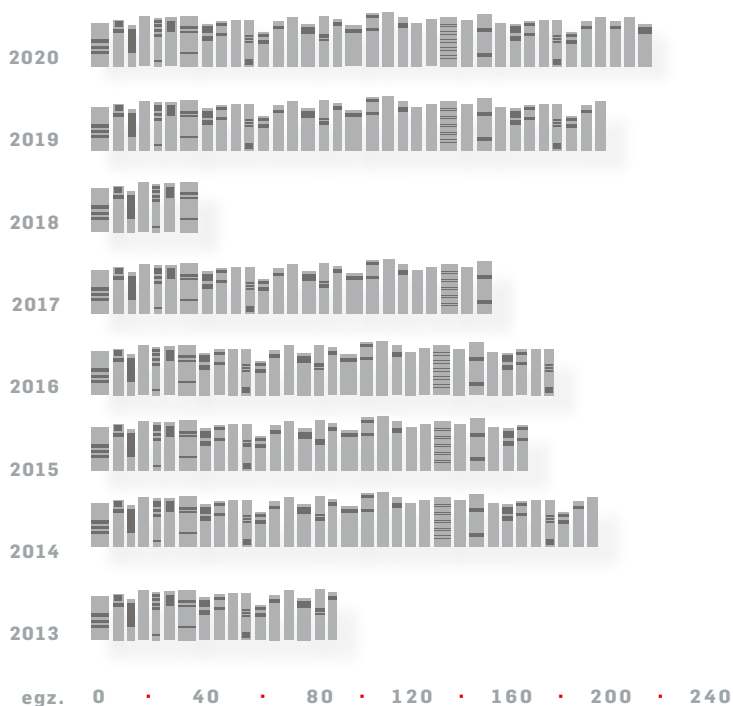
Porównując lata 2013–2015 do okresu 2016–2020, dostrzec można ponad 115% wzrost w liczbie złożonych wniosków, przyznanych grantów i finalnie wydanych książek. Zwiększeniu uległa też liczba

WYBRANE PUBLIKACJE WYDANE W RAMACH PROGRAMU TRANSLATORSKIEGO ©POLAND

T JĘZYKÓW Z NAJWIĘKSZĄ
O LICZBĄ PRZEKŁADÓW
P LITERATURY POLSKIEJ
 WYDANEJ W RAMACH PROGRAMU
5 W LATACH 2016–2020

UKRAIŃSKI 65
CZESKI 59
HISZPAŃSKI 57
NIEMIECKI 47
ANGIELSKI 43

LICZBA WYDANYCH KSIĄŻEK

języków, na które polskie książki zostały przetłumaczone oraz liczba krajów, w których zostały wydane.

W latach 2013–2015 rozpatrzono 697 wniosków, z czego przyznano 573 granty (82,2%) na kwotę 3 243 000 zł. W tym okresie wydano łącznie 468 książek.

W latach 2016–2020 rozpatrzono 1 655 wniosków, z czego przyznano 1 086 grantów (66%) na kwotę prawie 11,5 mln zł. W tym okresie zostało wydanych 975 książek.

W ramach Programu Translatorskiego ukazały się przekłady zarówno polskiej klasyki (m.in. dzieł Mickiewicza, Krasińskiego, Wyspiańskiego, Prusa, Norwida, Sienkiewicza), najwybitniejszej poezji (m.in. Herberta, Miłosza, Szymborskiej), literatury XX wieku (m.in. Herlinga-Grudzińskiego, Korczaka, Gombrowicza, Mackiewicza, Mrożka, Lema, Piaseckiego, Witkacego, Żeromskiego), jak i współczesnych uznanych twórców (m.in. Tokarczuk, Twardocha, Myślińskiego, Libery, Sapkowskiego, Wildsteina, Dukaja i wielu innych). Bardzo licznie w Programie reprezentowana jest także współczesna polska książka dla dzieci – z pozycjami tak uznanych twórców, jak m.in. Socha, Mizielniński, Oklejak, Maleszka, Butenko, Ryrych, Pawlakowie.

PROGRAM „SAMPLE TRANSLATIONS”

W ramach programu, którego celem jest promocja literatury polskiej za granicą, tłumacze przedstawiają zagranicznym wydawcom przekłady fragmentów książek (do 20 stron próbnego przekładu). Uzyskanie grantu nie ma wpływu na możliwość składania przez wydawcę książki wniosku o dofinansowanie przekładu w ramach Programu Translatorskiego ©POLAND. Program skierowany jest do tłumaczy, którzy wydali przynajmniej jeden przekład z języka polskiego przed złożeniem wniosku. Dotychczas powstało około 850 próbek tłumaczeń.

KOLEGIUM TŁUMACZY

Kolegium Tłumaczy to program rezydencjalny dla tłumaczy literatury polskiej. Każdego roku gościmy w Krakowie, a od 2019 roku także w Warszawie, grupę tłumaczy, którym oferujemy warunki do spokojnej pracy nad przekładami, bibliotecznych poszukiwań oraz spotkań z autorami i ekspertami.

W ramach 144 pobyków stypendialnych do końca roku 2020 przyjechało do Krakowa 112 tłumaczy z 37 krajów (Albania, Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Brazylia, Bułgaria, Chiny, Czechy, Finlandia, Francja, Gruzja, Hiszpania, Holandia, Indie, Izrael, Japonia, Kolumbia, Korea Południowa, Kuba, Litwa, Łotwa, Estonia, Niemcy, Portugalia, Rumunia, Rosja, Serbia, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Turcja, Ukraina, USA, Węgry, Wielka Brytania, Wietnam, Włochy).

Mieszkanie –
pracownia Tadeusza
Konwickiego

Budynek
kolegium tłumaczy
w Krakowie

W ramach pobytu studyjnego uczestnik otrzymuje zwrot kosztów podróży, stypendium, nocleg w Krakowie lub Warszawie oraz pomoc w organizacji spotkań z wydawcami bądź pisarzami w ramach projektu realizowanego przez tłumacza.

W czasie swoich pobytów tłumacze pracowali m.in. nad nowym angielskim przekładem *Zemsty* Aleksandra Fredry (Philip Boehm), niderlandzkim przekładem *Lalki* Bolesława Prusa (Karol Lesman), japońskim tłumaczeniem *Tygrysa i Róży* Małgorzaty Musierowicz (Kazuko Tamura), francuskim *Widnokregu* Wiesława Myśliwskiego (Margot Carlier), koreańskim *Opowiadań* Stanisława Lema (Jiwone Lee), chińskim *Podróży z Herodotem* Ryszarda Kapuścińskiego (Wu Lan), węgierskim *Dzienników* Witolda Gombrowicza (András Pályi) i wieloma innymi.

Instytut zapewnia tłumaczom noclegi w budynku w Krakowie wyposażonym w pięć apartamentów z częścią klubową i salą konferencyjną oraz w mieszkaniu – pracowni pisarza, scenarzysty i reżysera filmowego Tadeusza Konwickiego w Warszawie, w którym autor „Małej Apokalipsy” mieszkał od 1956 roku do śmierci w 2015 r. Urządzenie mieszkania, z zachowaniem części oryginalnego wyposażenia, zostało zrealizowane we współpracy z córką pisarza – Marią Konwicką.

Celem projektu było upamiętnienie osoby Tadeusza Konwickiego, jego twórczości oraz zachowanie wyjątkowego charakteru miejsca, które pisarz darzył wielkim sentymentem.

Dzięki niepowtarzalnej, twórczej atmosferze mieszkanie stało się przestrzenią, do której tłumacze chętnie powracają.

Mieszkanie zostało kupione i odrestaurowane w 2018 roku przez Instytut Książki ze środków przekazanych przez MKDNIS.

Albrecht Lempp
(fot. E. Lempp)

STYPENDIUM IM. ALBRECHTA LEMPPA

Stypendium jest przeznaczone dla pisarzy z Polski i Niemiec oraz dla niemieckich tłumaczy literatury polskiej i polskich tłumaczy literatury niemieckojęzycznej. Służy doskonaleniu sztuki przekładu i pisania w duchu wysokich standardów literackich i translatorskich bliskich Albrechtowi Lemppowi oraz upamiętnieniu jego wkładu do polsko-niemieckiej wymiany literackiej.

Fundatorami stypendium są Instytut Książki, Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej i Literarisches Colloquium Berlin.

Albrecht Lempp (1953–2012) był wybitnym popularizatorem i tłumaczem literatury polskiej w Niemczech. Tworzył fundamenty nowoczesnego systemu promocji Polski przez literaturę. Jako współtwórca Instytutu Książki otrzymał Nagrodę Transatlantyk

przyznaną za zasługi w tej dziedzinie. Przez wiele lat pełnił funkcję dyrektora Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej i wniósł wielki wkład w rozwój relacji polsko-niemieckich.

Stypendium im. Albrechta Lemppa zostali uhonorowani:

- 2013 Justyna Bargielska i Armin Senser
- 2014 Tomasz Różycki i Paulina Schulz
- 2015 Krystyna Dąbrowska i Tobias Schwartz
- 2016 Marek Zagańczyk i Renate Schmidgall
- 2017 Kira Pietrek i Mia Raben
- 2018 Zyta Rudzka i Isabelle Lehn
- 2019 Małgorzata Rejmer i Julia Wolf
- 2020 Jakub Małecki i Susanne Fritz

Łukasz Orbitowski
w trakcie warsztatów dla kandydatów na tłumaczy z Rosji

SZKOŁA NOWYCH TŁUMACZY

Program warsztatów translatorskich adresowany do osób z różnych krajów znających język polski i pragnących zająć się zawodowo tłumaczeniem literatury polskiej realizowany jest wspólnie z Instytutami Polskimi. Celem szkoły jest zwiększenie liczby tłumaczy z języka polskiego szczególnie w krajach, gdzie jest ich niewielu, a zainteresowanie kulturą i literaturą polską jest spore.

Program warsztatów składa się z dwóch części. Pierwsza odbywa się w kraju pochodzenia kandydatów na tłumaczy i obejmuje trzymiesięczny kurs

Uczestnicy Szkoły
Nowych Tłumaczy
z Izraela

prowadzony pod kierunkiem uznanego tłumacza lub tłumaczki z danego kraju. Druga część warsztatów przeznaczona jest dla najlepszych kandydatów na tłumaczy wyłonionych w pierwszej części i odbywa się w Polsce. W trakcie dziesięciu dni zajęć kandydaci spotykają się między innymi z autorem powieści, nad której fragmentem pracują, aby jak najlepiej poznać specyfikę konkretnego dzieła i przekazać myśl pisarza w swoim ojczystym języku.

Dotychczas zrealizowane zostały dwie edycje szkoły. Pierwsza – w 2019 r. w Izraelu pod kierownictwem Miriam Borenstein, tłumaczki m.in. *Lalki* Bolesława Prusa, oraz Anat Zajdman, tłumaczki m.in. dzieł Wiesława Myślińskiego, z udziałem pisarza Jakuba Małeckiego, w której udział wzięło 12 kandydatów na tłumaczy. Druga – rozpoczęta w 2019 i zakończona w 2020 r. w Rosji pod kierownictwem Iriny Adelgeim, tłumaczki m.in. Olgi Tokarczuk, z udziałem pisarza Łukasza Orbitowskiego, w której uczestniczyło 16 osób.

Laureat nagrody
Transatlantyk 2019 –
Hendrik Lindepuu

NAGRODA TRANSATLANTYK

Doroczna nagroda Instytutu Książki dla wybitnego ambasadora literatury polskiej za granicą przyznawana od 2005 roku. Jej laureatem może zostać zarówno tłumacz i wydawca, badacz polskiej literatury, krytyk lub animator życia kulturalnego.

Do Nagrody mogą kandydować obywatele innych państw (także Polacy z obcym paszportem). Zgłoszeń kandydatów mogą dokonywać polskie i zagraniczne instytucje zajmujące się upowszechnianiem kultury, ośrodki naukowe, wydawnictwa, stowarzyszenia twórcze, a także osoby prywatne.

Wyboru laureata dokonuje Kapituła Nagrody, złożona z wybitnych badaczy literatury, animatorów życia kulturalnego, tłumaczy oraz dyrektora Instytutu Książki.

Wartość nagrody wynosi 10 000 euro i towarzyszy jej pamiątkowy dyplom oraz statuetka autorstwa Łukasza Kieferlinga.

Dotychczasowi laureaci:

- 2005 **Henryk Bereska** (Niemcy) – pochodzący ze Śląska wybitny tłumacz literatury polskiej na język niemiecki.
- 2006 **Anders Bodegård** (Szwecja) – dobrze znany w Polsce tłumacz i popularyzator polskiej literatury w Szwecji.
- 2007 **Albrecht Lempp** (Niemcy) – współtwórca sukcesu Polski jako gościa honorowego na Międzynarodowych Targach Książki we Frankfurcie, tłumacz m.in. Głowackiego i Pilcha.
- 2008 **Ksenia Starosielska** (Rosja) – przekładająca od lat 60. dzieła polskich prozaików na rosyjski.

Laureatka nagrody
Transatlantyk 2018
– Antonia Lloyd-Jones

- 2009 **Biserka Rajčić** (Serbia) – tłumaczka polskich poetów, filozofów, literaturoznawców, znawczyni polskiej awangardy.
- 2010 **Pietro Marchesani** (Włochy) – wielki promotor twórczości Wisławy Szymborskiej we Włoszech.
- 2011 **Vlasta Dvořáčková** (Czechy) – zasłużona popularyzatorka poezji polskiej w Czechach.
- 2012 **Yi Lijun** (Chiny) – literaturoznawczyni, tłumaczka m.in. *Dziadów*, *Trylogii* oraz *Zniewolonego umysłu*.
- 2013 **Karol Lesman** (Holandia) – znawca Witkacego, przełożył kanon prozy polskiej na język niderlandzki.
- 2014 **Bill Johnston** (USA) – wybitny znawca i propagator polskiej literatury współczesnej, ale także klasyki poetyckiej XIX wieku; współautor amerykańskiego sukcesu powieści Myśliwskiego.
- 2015 **Laurence Dyèvre** (Francja) – tłumaczka mająca na swoim koncie około sześćdziesięciu przekładów, głównie polskiej prozy współczesnej, obejmującej swym przekrojem całość XX wieku.
- 2016 **Constantin Geambașu** (Rumunia) – tłumacz i polonista, ma na swoim koncie około pięćdziesięciu przekładów polskich książek, które ukazały się w najbardziej prestiżowych rumuńskich wydawnictwach.
- 2017 **Lajos Pálfalvi** (Węgry) – historyk literatury, krytyk, jeden z najwybitniejszych tłumaczy literatury polskiej, ma na swoim koncie blisko sześćdziesiąt wydań książkowych przekładów polskiej beletrystyki, eseju i reportażu, wielki propagator twórczości Józefa Mackiewicza.
- 2018 **Antonia Lloyd-Jones** (Wielka Brytania) – jedna z najwybitniejszych tłumaczek literatury polskiej na język angielski, wielka promotorka polskiej kultury; jej dorobek obejmuje ponad sto tłumaczeń.
- 2019 **Hendrik Lindepuu** (Estonia) – należy do najwybitniejszych tłumaczy przybliżających literaturę polską czytelnikom z zagranicy, w jego przekładach ukazało się w Estonii ponad 50 książek, przełożył także 70 sztuk teatralnych; w dużej mierze to dzięki niemu współczesna literatura polska jest obecna w Estonii, nie tylko bowiem ją tłumaczy, lecz także od 2003 roku wydaje w oficynie Hendrik Lindepuu Kirjastus.
- 2020 **Ewa Thompson** (USA) – emerytowana profesor slawistyki Uniwersytetu Rice’a, na którym nie tylko wychowała kolejne pokolenia slawistów, lecz także redagowała (od 1981 do 2018 roku) periodyk *Sarmatian Review*, w którym tematyka słowiańska jest zasadniczym wątkiem. Na łamach *Sarmatian Review* publikowane są przekłady z literatury polskiej, artykuły o polskiej kulturze oraz teksty naukowe dotyczące kultury, historii i społeczeństw narodów słowiańskich. Profesor Thompson opublikowała także monografię o Gombrowiczu oraz liczne prace poświęcone związkom Polski i Rosji. Jej działalność docenił Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie, honorując ją w roku 2015 nagrodą za upowszechnianie kultury i literatury polskiej w świecie.

NAGRODA „FOUND IN TRANSLATION”

Nagroda została ustanowiona w 2008 roku i przyznawana jest dorocznie tłumaczowi/tłumaczce najlepszemu w minionym roku kalendarzowym przekładu literatury polskiej na język angielski, który ukazał się w formie książkowej.

Fundatorami Nagrody są Instytut Książki, Instytut Kultury Polskiej w Londynie oraz Instytut Kultury Polskiej w Nowym Jorku.

Nagrodę stanowią: dyplom, miesięczna rezydencja w Kolegium Tłumaczy wraz z przelotem, honorarium na czas rezydencji oraz nagroda pieniężna w wysokości 16 000 zł.

Do tej pory nagrodą Found in Translation zostali wyróżnieni:

- 2008 **Bill Johnston**, za przekład wierszy Tadeusza Różewicza
- 2009 **Antonia Lloyd-Jones**, za przekład *Ostatniej wieczery* Pawła Huellego
- 2010 **Danuta Borchardt**, za przekład *Pornografii* Witolda Gombrowicza
- 2011 **Clare Cavanagh i Stanisław Barańczak**, za przekład tomu wierszy *Tutaj* Wisławy Szymborskiej
- 2012 **Joanna Trzeciak**, za przekład wierszy Tadeusza Różewicza
- 2013 **Antonia Lloyd-Jones**, za całość dorobku tłumaczki w roku poprzedzającym przyznanie nagrody
- 2014 **Philip Boehm**, za przekład książki *Król kier znów na wylocie* Hanny Krall
- 2015 **Ursula Phillips**, za przekład powieści *Choucas* Zofii Nałkowskiej
- 2016 **Bill Johnston**, za przekład *Dwunastu stacji* Tomasza Różyckiego
- 2017 **Piotr Florczyk**, za przekład *Budowałam barykadę* Anny Świrszczyńskiej
- 2018 **Jennifer Croft**, za przekład *Biegunów* Olgi Tokarczuk
- 2019 **Madeline G. Levine**, za tłumaczenie *Opowiadań zebranych* Brunona Schulza
- 2020 **Anna Zaranko**, za przekład *Pamiętnika antybohatera* Kornela Filipowicza.

ŚWIATOWY KONGRES TŁUMACZY LITERATURY POLSKIEJ

Najważniejsze wydarzenie świata tłumaczy polskiej literatury, które odbywa się raz na cztery lata.

Pierwszy Kongres został zorganizowany w 2005 roku. Wzięło w nim udział 174 tłumaczy z 50 krajów. W 2009 roku w wydarzeniu uczestniczyło już 215 tłumaczy z 56 krajów, a w roku 2013 zaproszenie przyjęło prawie 250 osób. Ostatnia – czwarta edycja – odbyła się w 2017 i zgromadziła prawie 300 translatorów z całego świata.

Kongres jest okazją do wymiany doświadczeń, poznania aktualnych trendów w literaturze polskiej oraz spotkania z pisarzami i krytykami. Wśród wielu zaproszonych autorów w kongresie brali udział m.in. Ryszard Kapuściński, Olga Tokarczuk, Wiesław Myśliwski, Adam Zagajewski, Jan Polkowski, Bronisław Wildstein, Jacek Dukaj, Wojciech Tomczyk, Antoni Libera, Marta Kwaśnicka.

Uczestnicy
Kongresu 2017

PROJEKT „POLSKA PÓŁKA”

Projekt ma na celu dotarcie z literaturą polską do czytelników w różnych krajach poprzez tamtejsze biblioteki. Chcemy zdobywać nowych odbiorców polskiej literatury, pokazując jej różnorodność i urok, a także propagując wiedzę o Polsce i jej kulturze, budując pozytywny wizerunek naszego kraju za granicą.

Idea Polskiej Półki narodziła się w 2018 roku jako wspólne przedsięwzięcie Instytutu Książki, Ambasady RP i Instytutu Kultury Polskiej w Londynie. Rok później projekt został zainaugurowany w Stanach Zjednoczonych. W związku z tym księgozbiory sieci bibliotek miejskich w Filadelfii (*Free Library of Philadelphia*) i Nowym Jorku (*Brooklyn Public Library*) wzbogaciły się o ponad 200 książek polskich autorów i książek obcojęzycznych autorów

o Polsce, wybranych przez amerykańskich bibliotekarzy. Wskazano literaturę piękną, klasykę i prozę współczesną, a także literaturę faktu (ze szczególnym uwzględnieniem biografii wielkich Polaków oraz historii) książki dla dzieci. Wśród nich znalazły się zarówno dzieła polskich noblistów i laureatów prestiżowych nagród (Szymborska, Miłosz, Sienkiewicz), jak i propozycje dla czytelnika szukającego wartościowej rozrywki (książki Miłoszewskiego czy Sapkowskiego). Większość z nich to utwory tłumaczone na angielski, aby sięgnąć po nie mógł każdy – nawet ten, kto wcześniej nie zetknął się z polską kulturą. „Polska Półka” w USA została zrealizowana we współpracy z *Citizen Diplomacy International* i Instytutem Kultury Polskiej w Nowym Jorku.

Inauguracja
„Polskiej Półki”
w Stanach
Zjednoczonych

Plakat z wierszem
Guziki Zbigniewa
Herberta

KAMPANIE PROMOCYJNE

W latach 2018–2019 Instytut Książki przeprowadził we współpracy z innymi instytucjami publicznymi trzy kampanie promujące literaturę polską za granicą.

Londyn – polska poezja w metrze

Od 5 do 18 listopada 2018 roku pasażerowie londyńskiego metra mogli przeczytać fragmenty *Prześlania Pana Cogito* Zbigniewa Herberta w tłumaczeniu Aliissy Valles, *Oktostychów* Jarosława Marka Rymkiewicza w tłumaczeniu Marka Kazmierskiego, a także nowego przekładu *Pana Tadeusza* autorstwa Billa Johnstona, laureata nagród Transatlantyk i *Found in Translation*. Celem kampanii było zwrócenie uwagi na literaturę polską i jej tłumaczenia na angielski, zwłaszcza w kontekście obchodów 100-lecia odzyskania niepodległości.

Plakat
z londyńskiego
metra

niepodległa BOOKS FROM POLAND

... in all the past
And all the future, there's one sole land
Where some slight happiness can be found:
The land of childhood. It will endure
As sacred as first love, as pure;
Unmarred by flaws of memory,
Unharm'd by hope's cruel fallacy,
Unchanged by the flow of history.

(Eglogue 65 - 72)

Interested? More about Polish books in English:
booksfrompoland.pl

grafika: Karysław Dakin

GOMBOK

Csak a hajthatatlan gombok
maradtak a gyilkosság tanúi
a sír mélyéből kifordulnak
egyetlen néma mementónak
hogy lássa Isten ha majd számlál
s megkönyörülhessen rajtuk

Zbigniew Herbert, Körner Gábor fordítása

Copyright © Fundacja Herberta
A velem a katolói érvrendszerrel szől.

LENGYEL INTÉZLET BUDAPEST | EX POSZTUM | KAPADOK KÖZPONT KÖNYVTÁR | MPL100

A kampány a Herbert év keretében a lengyel függetlenség és államiság visszaszerzésének 100. évfordulójára alkotmányból valóban meg.

Plakat z wierszem
Podróż Zbigniewa
Herberta

Budapeszt – wiersze Zbigniewa Herberta w metrze

Od 20 listopada do 20 grudnia 2018 roku w buda-
pesztańskim metrze można było oglądać kilkaset
plakatów z fragmentami wierszy Zbigniewa Herberta.
Plakaty, zaprojektowane przez mieszkającego od
wielu lat na Węgrzech uznanego artystę plastyka
Krzysztofa Duckiego, promowały wybitne dzieła
polskiego poety. Zaprezentowano m.in. fragmenty:
Pan Cogito o postawie wyprostowanej, *Potęga
smaku*, *Prześwanie Pana Cogito*, *Węgrom*, *Podróż*.

Kampania zrealizowana we współpracy z Instytu-
tem Polskim w Budapeszcie związana była zarówno
ze 100-leciem odzyskania niepodległości, jak i Ro-
kiem Herbertowskim ustanowionym przez Sejm RP.

Londyn – festiwal *Shakespeare and Poland*

Zorganizowany we współpracy ze słynnym teatrem
The Globe festiwal miał przybliżyć brytyjskiej pu-
bliczności bogactwo i wyjątkowość polskiej litera-
tury i teatru. Pretekstem do tego było prześledzenie
miejsca Szekspira w wyobraźni polskich twórców
i badaczy.

Festiwal stał się okazją do przedstawienia brytyj-
skiej publiczności Stanisława Wyspiańskiego, któ-
rego dramat *Śmierć Ofelii* został pokazany w trakcie
imprezy. Zaprezentowano również pierwszy angielski
przekład *Studium o Hamlecie*, napisanego przez
autora *Wesela*. Grunt do tego wydarzenia przygoto-
wało wydanie w 2017 roku, przy wsparciu Instytutu
Książki, wyboru dramatów Wyspiańskiego w tłuma-
czeniu Charlesa S. Kraszewskiego. Drugim polskim
bohaterem festiwalu był Jan Kochanowski, którego
Odprawa posłów greckich oraz *Treny* były prezen-
towane w jego trakcie.

grafika: Krzysztof Ducki

UTAZÁS

Hogyha útnak indulsz hát legyen
..... hosszú az út
látszólag céltalan vándorlás vaktában
..... bolyongás
hogy ne csak szemeddel de tapintásoddal
..... is ismerd meg a föld érdekességét
s hogy egész bőröddel szembesülj a világgal

Zbigniew Herbert, Körner Gábor fordítása
Copyright © Fundacja Herberta

ELLENŐRZÉSI INTÉZSÉK BUDAPEST
EX
KÖNYV- ÉS IRASZKI MUSEUM
#PL100
szépművészeti múzeum

A kampány a *Herbert Év* keretében a lengyel függetlenség és államiág visszaszerzésének 100. évfordulójára alkalmából valósult meg.

Film promujący katalog „New Books from Poland”

Pod koniec 2020 roku Instytut Książki zaprezentował film promocyjny „New Books from Poland 2020” będący wizytówką wyboru najciekawszych i najbardziej inspirujących książek polskich autorów przedstawionego w angielskojęzycznym katalogu o tym samym tytule.

Wyprodukowany w całości w Polsce i przez polskich twórców film w reżyserii i na podstawie scenariusza Grzegorza Jankowskiego powstał w ramach realizowanej przez Instytut Książki międzynarodowej kampanii promującej katalog „New Books from Poland” i stronę booksfrompoland.pl na kluczowych z punktu widzenia sprzedaży praw do literatury rynkach: amerykańskim, brytyjskim, niemieckim i francuskim, a dzięki Internetowi – na całym świecie.

Trzon kampanii i jej pierwszy etap stanowiły treści reklamowe i redakcyjne w najważniejszych

branżowych czasopismach i serwisach internetowych: amerykańskim Publishing Perspectives, brytyjskim The Bookseller, niemieckim Boersenblatt oraz francuskim Livres Hebdo.

W drugim etapie kampanii opublikowane zostały kolejne wersje językowe filmu (hiszpańska, rosyjska, niemiecka i francuska), a do współpracy przy ich dystrybucji i promocji w sieciach społecznościowych odpowiednich obszarów językowych zaproszono zagranicznych partnerów Instytutu Książki z branży wydawniczej oraz ambasady RP i Instytuty Polskie na całym świecie.

W trzecim etapie Instytut Książki pokazał w sieciach społecznościowych serię dziewięciu filmowych prezentacji wybranych książek z katalogu *New Books from Poland: Oraz wygnani zostali* Wacława Holewińskiego, *Zimowla* Dominiki Słowik, *Nieradość* Pawła Sołtysa, *Pchła* Anny Potyry, *Patyki, badyle* Urszuli Zajączkowskiej, *Pomyłka* Marty Kwaśnickiej *Światło Zachodu* Bartosza Jastrzębskiego, *Bunt i afirmacja. Esej o naszych czasach* Bronisława Wildsteina, *Tyrmand. Pisarz o białych oczach* Marcela Woźniaka.

Katalog „New Books from Poland” to skierowany do zagranicznych wydawców wybór nowości z polskiego rynku książki. Przygotowywana dwa razy do roku przez Instytut Książki publikacja służy Instytutowi oraz polskim wydawcom i agentom literackim do przekonywania zagranicznych wydawców do wydawania książek polskich autorów w przekładzie na języki obce i tą drogą, do popularyzowania rodzimej literatury wśród szerokich kręgów odbiorców w świecie.

Czasopisma patronackie Instytutu Książki

Instytut Książki jest wydawcą i współwydawcą ukazujących się od wielu lat czasopism kulturalnych, publikowanych na zlecenie Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu.

DIALOG

Założony w 1956 r. miesięcznik poświęcony dramaturgii współczesnej – teatralnej, filmowej, radiowej i telewizyjnej.

Podstawowym zadaniem pisma była i jest publikacja tekstów dramatycznych. W każdym numerze miesięcznika od prawie pięćdziesięciu lat ukazuje się co najmniej jedna polska sztuka lub scenariusz.

Sztukom towarzyszą na łamach „Dialogu” eseje, rozmowy redakcyjne, felietony, szczegółowe prezentacje sylwetek dramatopisarzy, a także informacje o życiu współczesnego teatru.

Redaktorem naczelnym jest Jacek Sieradzki.

LITERATURA NA ŚWIECIE

Prezentuje najcenniejsze rzeczy z literatury światowej – od klasyki po awangardę. Obok przekładów zamieszcza krytyczne rozprawy, dyskusje, autokomentarze i omówienia twórczości translatorskiej. Proponuje też nowe przekłady kanonicznych utworów (Proust, Kafka, Flaubert).

Numery mają charakter monograficzny i są poświęcone jednemu pisarzowi (Joyce, Nabokov, Beckett, Cortazar, Brodski, Barth, Kafka, Borges, Céline, Plath, Blixen, Henry Miller, Kundera, Havel) bądź prezentacji jednego kręgu kulturowego (Latynosi, Québec, Nowojorczy, Maghreb, Sycylia) lub zjawiska (numer erotyczny, pijacki, o śmierci, o Talmudzie, herezji, eseju francuskim, sztucznej inteligencji).

Redaktorem naczelnym pisma jest Piotr Sommer.

NOWE KSIĄŻKI

Pismo krytyki literackiej i naukowej ukazujące się od 1949 roku. Adresowane jest do środowisk akademickich, literackich, bibliotekarzy oraz czytelników, wydawców i księgarzy – mówiąc najogólniej: do wszystkich miłośników książek.

W każdym numerze publikowanych jest blisko 100 recenzji i not pisanych przez uznanych krytyków i naukowców. Beletrystyka, reportaże i książki popularnonaukowe. Literaturoznawstwo, sztuka, psychologia/psychoterapia, historia kultury, historia idei, historia świata, prawo i filozofia oraz rozmowy z pisarzami, uczonymi i tłumaczami, a także korespondencje zagraniczne, felietony oraz kronika wydarzeń literackich i księgarskich.

Redaktorem naczelnym pisma jest Grzegorz Filip.

TEATR

Miesięcznik rejestruje i opisuje najważniejsze wydarzenia związane z polską i zagraniczną sceną teatralną. W każdym numerze ukazują się omówienia premier z całego kraju oraz rozmowy, publicystyka, felietony. Pismo zajmuje się przede wszystkim

współczesnym teatrem, ale nie zapomina o jego przeszłości.

„Teatr” to najstarsze – obok „Twórczości” – polskie pismo kulturalne. Regularnie ukazuje się od 1946 roku. Redakcja od lat przyznaje prestiżowe w środowisku teatralnym nagrody: dla najlepszego reżysera (Nagroda im. Konrada Swinarskiego) i aktorów sezonu (Nagroda im. Aleksandra Zelwerowicza). Kilkakrotnie przyznano Nagrodę Specjalną za całokształt osiągnięć artystycznych.

Redaktorem naczelnym pisma jest Jacek Kopciński.

TWÓRCZOŚĆ

Miesięcznik ten jest najstarszym polskim czasopiśmie literackim. Powstał w sierpniu 1945 roku w Krakowie. Publikuje poezję, prozę i eseje przede wszystkim polskich twórców – zarówno znanych, jak i debiutantów. W każdym numerze znajdują się również stałe działy „Książka miesiąca” i „Wśród książek”, poświęcone nowym książkom polskich autorów oraz „Na widnokręgu” i „Noty”, zawierające krótkie eseje o różnicowanej tematyce (teatr, filozofia, sztuki plastyczne, literatura obca, muzyka). Istotne uzupełnienie numeru stanowi „Przegląd Zagraniczny” oraz nieregularnie pojawiające się działy „Archiwum” oraz „Było i było”. Pismo kończy dział autorstwa – przez wiele lat było to „Czytane w maszynopisie” Henryka Berezy, a potem „Na kuchennych schodach” Tadeusza Komendanta, „Wróbel na dachu” Szymona Wróbla oraz „Słowiczku mój” Andrzeja Nowaka.

Redaktorem naczelnym miesięcznika jest Mateusz Werner.

AKCENT

Kwartalnik współwydawany ze Wschodnią Fundacją Kultury w Lublinie poświęcony jest literaturze i innym dziedzinom sztuki w kontekście najnowszych osiągnięć myśli humanistycznej. Ukazuje się od 1980 r. i analizuje procesy kulturowe, jakie zachodzą na pograniczu kultur.

Co pewien czas „Akcent” publikuje blok tekstów poświęconych jednemu tematowi, problemowi czy osobie, np.: „Dziecko i świat”, „Samobójcy i inni”, „Gra – temat i metoda”, „Chłopi – twórcy kultury”, „Powstanie warszawskie”, „Węgrzy i o Węgrach”, „Erotyka w literaturze”, „Komizm, humor i groteska w kulturze Europy”, „Polscy Amerykanie”, „Karol Wojtyła – poeta, dramaturg, filozof”, „Czytanie Ukrainy”.

Redaktorem naczelnym „Akcentu” jest Bogusław Wróblewski.

ODRA

Miesięcznik współwydawany z OKiS Wrocław założony został w 1961 r. i jest cenionym forum debat dotyczących aktualnych problemów polskich i międzynarodowych. W tych dyskusjach i polemikach prezentują swe poglądy najwybitniejsi polscy i zagraniczni badacze, pisarze, artyści.

„Odra” prezentuje, omawia i ocenia w działach krytycznych najnowszą literacką twórczość krajową

i zagraniczną oraz promuje utwory młodych pisarzy i artystów. Do każdego numeru dołączony jest „8. Arkusz” poświęcony tendencjom w nowej literaturze i prezentacji najnowszej twórczości. Jest on redagowany przez młodych współpracowników pisma.

Redaktorem naczelnym tego pisma jest Mieczysław Orski.

TEATR LALEK

Kwartalnik współwydawany ze Stowarzyszeniem „Polunima” sięga tradycją do okresu międzywojennego – jest kontynuacją miesięcznika „Bal u lal”, wydawanego w okresie międzywojennym przez Jana Izydora Sztaudyngera.

Po wojnie wychodził periodycznie od 1950 r. i ukazywał się z przerwami do lat siedemdziesiątych. Reaktywowany w 1982 roku ukazuje się cztery razy w roku, a od 1996 r. w polskiej i angielskiej wersji językowej, co sprawia, że jest czytany w całej Europie. Zajmuje się przede wszystkim teatrem lalek, ale swoją problematyką obejmuje także znacznie szersze rejony teatralne (m.in. teatr alternatywny, literaturę, plastykę, sztuki wizualne), co pozwala wychodzić do czytelnika spoza środowiska lalkarskiego.

Redakcja zamieszcza artykuły o teatrze, grupując je w kilku podstawowych działach: Eseje, Festiwale,

twórczość

a akcent

odra

TEATR LALEK

Recenzje, Ze świata, Sylwetki, Jubileusze, Wspomnienia, Rozmowy, Z autorskiej szuflady, Wydawnictwa, Wystawy, Szkolnictwo, Dramaturgia, Felieton.

Redaktorem naczelnym kwartalnika jest Lucyna Koziół.

Od maja 2018 roku wszystkie wydawane, jak i współwydane przez Instytut Książki czasopiśma, można kupować i prenumerować za pośrednictwem strony internetowej instytutksiazki.pl, jak również na platformach: www.nexto.pl, www.egazety.pl oraz www.e-kiosk.pl.

MAK+ i SZUKAMKSIĄŻKI.PL

MAK+

Elektroniczny, zintegrowany systemem biblioteczny, zaprojektowany i rozwijany przez Instytut Książki. Umożliwia on tworzenie elektronicznego katalogu bibliotecznego, bazy użytkowników placówki, rejestrację wypożyczeń i udostępnień zasobów oraz prowadzenie statystyki bibliotecznego. Komunikacja z systemem odbywa się poprzez przeglądarkę internetową i jest prosta w obsłudze.

Podstawową cechą odróżniającą MAK+ od innych systemów katalogowych jest fakt, że biblioteki katalogują i udostępniają swoje zbiory jednocześnie w dwóch miejscach: na swojej stronie internetowej oraz na stronie szukamksiazki.pl. Według stanu na dzień 16 sierpnia 2020 roku na stronie szukamksiazki.pl jest dostępnych prawie 24 miliony egzemplarzy książek. Dziennie przybywa ich średnio około cztery tysiące.

System MAK+ rekomendowany jest przez Krajową Radę Biblioteczną i jest całkowicie zgodny z formatem MARC21, spełnia wymogi stawiane przez Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych. Niezbędne środki ochrony fizycznej, organizacyjnej i sprzętowej zapewniają bezpieczeństwo przetwarzanych danych osobowych użytkowników.

MAK+ zawsze jest dystrybuowany jako kompletny system biblioteczny, zawierający wszystkie aktualnie dostępne moduły oraz funkcjonalności,

umożliwiający kompleksową obsługę wszystkich procesów związanych z książką i czytelnikiem w bibliotece.

Obecnie w systemie MAK+ dostępne są moduły: gromadzenie, katalog, magazyn, wypożyczalnia, czytelnia, raporty, skonstrum i windykacja. MAK+ umożliwia katalogowanie książek, wydawnictw ciągłych, audiobooków, filmów, starodruków, artykułów, nut, dokumentów elektronicznych oraz dźwięku, map, grafik, gier planszowych i puzzli.

Scentralizowany charakter systemu oraz możliwość wdrażania zdalnej aktualizacji sprawiają, że wszystkie biblioteki korzystające z niego pracują na tej samej, zawsze najnowszej wersji systemu, co zdecydowanie ułatwia współpracę pomiędzy bibliotekami z regionu. Istotnym elementem centralizacji

Biblioteki i ich filie,
w których działa
MAK+

systemu MAK+ jest źródło opisów bibliograficznych – katalog Biblioteki Narodowej.

Pochodzące stamtąd dane oraz poprawki są na bieżąco migrowane i stanowią integralną część systemu MAK+. Rekordy tworzone przez biblioteki są dodawane do wspólnej bazy opisów, dostępnej dla wszystkich użytkowników.

Szukamksiążki.pl jest drugim w Polsce portalem pod względem liczby skatalogowanych książek, jest ich prawie 24 000 000, zaś liczba zarejestrowanych w MAK+ czytelników przekracza 84 000 osób.

MAK+ oferuje czytelnikowi dostęp do konta bibliotecznego za pośrednictwem Internetu. Funkcjonalność ta umożliwia sprawdzanie informacji o wypożyczonych pozycjach we wszystkich bibliotekach korzystających z systemu MAK+ z poziomu przeglądarki. Pozwala ona również na przeszukiwanie zawartości katalogów wszystkich bibliotek jednocześnie, zamawianie/rezerwowanie książek w konkretnej bibliotece czy też elektroniczną obsługę wypożyczeń. Z poziomu konta można również analizować zasoby bibliotek połączonych systemem MAK+.

Znaczącym udogodnieniem jest możliwość przeglądania księgozbioru na dwa sposoby: z poziomu ogólnego OPAC (*Online Public Access Catalog*) dostępnego pod adresem: szukamksiążki.pl oraz poprzez katalog *online* z poziomu strony biblioteki. Link udostępniający podgląd dowolnego księgozbioru na stronie internetowej biblioteki

generowany jest automatycznie, **bez żadnych dodatkowych kosztów**.

Czytelnicy bibliotek, w których wdrożono system MAK+, mogą korzystać w każdej z nich z tej samej karty czytelnika. Nasze doświadczenia pokazują, że takie udogodnienie w zauważalny sposób zachęca czytelników do korzystania z oferty wielu podmiotów, np. bibliotek jednego powiatu.

SZUKAMKSIĄŻKI.PL

Serwis internetowy umożliwiający wyszukiwanie interesujących pozycji z bazy bibliotek korzystających z systemu MAK+ oraz oferujący dostęp do kont bibliotecznego. W marcu 2019 roku Instytut Książki uruchomił jego **nową odsłonę**.

Nowa wersja serwisu, dzięki zastosowaniu znacznie wydajniejszych algorytmów wyszukiwania, wprowadzeniu responsywności (automatycznemu dopasowaniu wyglądu strony do szerokości ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlana), a przede wszystkim dzięki jeszcze pełniejszej integracji z przodującym w Polsce portalem czytelników lubimyczytac.pl, ma wszelkie atuty, aby prześcignąć aktualnego lidera.

Głównymi użytkownikami serwisu są czytelnicy pragnący wypożyczyć interesującą ich książkę. Zdecydowana większość odwiedzających stronę szukamksiążki.pl (około **2 000 osób dziennie**) to osoby, które wcześniej znalazły ciekawą pozycję w serwisie lubimyczytac.pl. W kolejnym kroku czytelnicy ci – za pomocą dedykowanego widżetu z geolokalizacją – sprawdzają, gdzie znajduje się najbliższa biblioteka, w której poszukiwana pozycja jest dostępna.

Kontakt

Zachęcamy, aby w sprawie jakichkolwiek pytań skontaktowali się Państwo z nami osobiście. Będzie nam miło zapoznać się z Państwa propozycjami czy sugestiami.

ul. Zygmunta Wróblewskiego 6
31-148 Kraków
tel.: (+48) 12 61 71 900
fax: (+48) 12 62 37 682
e-mail: biuro@instytutksiazki.pl

Biuro w Warszawie:
ul. Foksal 17, II piętro
00-372 Warszawa
tel.: (+48) 22 551 59 10
e-mail: warszawa@instytutksiazki.pl

KRAKÓW
2021

instytutksiazki.pl

InstytutKsiazki

InstytutKsiazki

InstytutKsiazki